
FLORI ALESE DIN CÎNTECELE POPORULUI

**CULEGERE ÎNTOCMITĂ DE
OVID DENSUȘIANU**

EDITURA LIBRARIEI PAVEL SURU BUCUREȘTI

**FLORI ALESE
DIN CÎNTECELE
POPORULUI**

FLORI ALESE DIN CÎNTECELE POPORULUI

CULEGERE ÎNTOCMITA
DE OVID DENSUSIANU

BUCUREȘTI
Editura PAVEL SURU

1920.

Entuziasmul revelațiilor și romantismul cu ce avea mai bun, dar și cu unele rătăcirii ale lui, ne-au dat cea dintâi culegere de poezii populare. Și acest entuziasm și ce aducea nou școala literară încetățenită la noi era firesc să se întâlnească mai curînd în sufletul unui poet, așa că nu poate fi o întîmplare că lui Alecsandri îi datorim acea carte în care am găsit întîia și cea mai vie mărturie a însușirilor poetice ale poporului nostru.

Cum a tipărit Alecsandri culegerea de poezii populare, cîte le adunase singur și cîte-i fusese comunicate de alții, se știe prea bine, și dacă unii — neînțelegători ai spiritului fiecărei epoci literare și desorientați ai pedantismului — au criticat procedeul lui, astăzi o asemenea critică nu mai

poate fi reinnoită, pentru că am ajuns să înțelegem că nu ca „folklorist“, nu după considerațiuni de metodă științifică, trebuie să judecăm pe Alecsandri când s'a gândit să facă cunoscute cîntecele noastre dela țară. Poet al vremii romantice, dînsul nu putea să pună hotare între ce era al altora și ce era al lui, ca idei, ca simțire — de aceea în poesiile care-i dedeau prilejul să recunoască sufletul celor mulți adăsurile dela el nu i s'au părut nefirești, nu i s'au arătat ca furișări care trebuiau înlăturate și pe care noi, astăzi, le numim falsificări. Tot ca poet stăpînit de spiritul romantic, Alecsandri ținea înainte de toate să vorbească sufletelor așa ca să le impresioneze cît mai mult, să le cucerească, și poate fi de mirare atunci că a prefăcut, a înflorît, ce găsia în versurile populare și nu-l mulțumia, cum își închipuia că nu ar putea mulțumi nici pe alții, mai ales cînd era vorba de a arăta — cu hiperbolisări obișnuite atunci — că din sufletul țaranului nostru au răsărit „frumuseți poetice fără seamăn în literaturile streine?“

Aături de acela care era romanticul nu trebuie să uităm că în Alecsandri trăia sufletul gene-

rației idealiste care ținea să pună în lumină trecutul nostru și să-l preamărească. Pentru el vitejia românească trebuia să reiasă din cât mai multe poezii ale poporului. Și de aceea când lângă doine a venit să pună cîntecele bătrînești în ele a strecurat iarăși ce credea că nu poate să l'psească, prefăcînd ce-i da versiunea populară sau adăugînd alcătuirii întregi de-ale lui — uneori ca o pregătire sau ca un ecou al baladelor și legendelor lui de factură pur literară sau imitînd pe cele populare. Și — ce ne miră întru cîtva — cu toate că Alecsandri era poetul eminentemente liric, totuși cînd s'a îndreptat spre popor a prețuit mai mult baladele decît doinele — dovadă că înainte de toate a ținut să le tipărească pe cele dintîi și cînd, în 1866, a dat culegerea întregită în fruntea ei a pus cîntecele bătrînești. În stăruința lui de a ne deștepta interesul și admirația pentru cîntecele populare, dînsul lăsa deci să vorbească mai mult intenția de a arăta cum poporul nostru „își cîntă istoria“, slăvește „vre-o faptă măreață“, și aceasta explică — pe lângă înlesnirea pe care i-o dă însuși genul de poezie pe care îl avea în vedere — de ce cîntecele bătrînești au fost mai mult schimbate de el decît

doinele: ținea cu orice preț să pună în evidență strălucirea epică a trecutului nostru și aptitudinile poporului de a le reda în poezie. Prin aceasta însă Alecsandri nu-și dădea samă că intervertia valorile poetice din literatura populară, atribuia țăranului nostru mai multe însușiri pentru poezia epică decît arată în realitate, sufletul lui fiind înclinat mai ales spre avîntări lirice.

Dacă ne explicăm astfel spiritul în care Alecsandri a întocmit culegerea lui și dacă întîlnim în ea ce acum nu ne mai mulțumește, cine poate totuși tăgădui marea, binefăcătoarea înrîurire pe care a avut-o ea și asupra altora decît cei care se pasionau pentru literatură? Dela această culegere — în care schimbările nu împiedecau totuși să se recunoască fondul autentic — am început să ne dăm mai bine samă de ce este firea noastră : ea a fost ca o lumină nouă care străbătînd literatura a trecut mai departe, făcîndu-ne să cunoaștem sufletul poporului, cu însușirile lui străvechi și comoara poetică pe care o ascundea, fără să fie bănuită.

Prin ecoul pe care l-a avut, prin ceea ce a făcut din ea o carte clasică spre care s'au îndreptat toți care voiau să cunoască ce avem mai de

samă în poezia populară, colecția lui Alecsandru a rămas pînă azi cu prestigiul ei, pentru că nimic la fel nu ni s'a mai dat timp de cincizeci de ani. Din cînd în cînd s'a spus totuși că din materialul de literatură populară cît s'a publicat mereu dela Alecsandri încoace ar fi vremea să se facă o bună alegere, adunîndu-se la un loc ce se desprinde mai caracteristic și cu valoare estetică din creațiunile poporului. Necesitatea unei asemenea culegeri nouă de „bucăți alese” din poezia populară o arătăm și eu, acum cincisprezece ani, în cîteva rînduri din Vieța nouă (I, 114); era pe vremea cînd despre poezia noastră populară și despre tot ce este dela țară se reeditau păreri necontrolate și unilaterale, cînd îndrumători improvisați ai literaturii ne aduceau — cu exagerări, cu reveniri de romantism degenerat — teorii derivate dint-o estetică simplistă. Li îndemnam atunci tocmai pe aceștia, care vorbeau mereu de literatura țărănească și o slăveau, să ne dea o culegere nouă din care să reiasă ce a înflorit mai deosebit ca poezie în sufletul Romînilor. Cum culegerea de care vorbiam nu ne-a adus-o nimeni, m'am gîndit să o dau eu — ca o surprindere poate pentru aceia care și-au revendicat

mereu pînă acum dreptul de exclusivă înțelegere a literaturii populare, contestînd altora, cum mi-au contestat și mie, aptitudinile de a o pricepe și prețui. Este adevărat că ori de cîte ori am vorbit de creațiunile noastre populare nu m'am exprimat în termenii ceruți de convenționalismul nostru literar, cu retorismul, abundența verbală de laude ce plac încă multora. Și am spus uneori că nu tot ce este popular trebuie să ne extasieze, să fie încunjurat de admirația noastră, cum țineau să ne convingă cei care făcuse din „țărănism, poporanism“ formule infailibile, definitive, punînd în ele unii naivitatea, alții posa și un expeditiv, estin mijloc de a impresiona în numele românismului. Dacă am exprimat uneori această părere pentru restabiliri de care se cuvine să țină samă critica bine orientată, alțori am spus despre poezia noastră populară — cum tot judecata dreptă ne impune — că în ea găsim simțire adîncă, imaginație vie, avîntată, expresii plastice, evocative, frumuseți care sînt dovada bogăției sufletești, a însușirilor artistice ale neamului nostru.

La ce ne dă astfel poezia noastră dela țară m'am gîndit cînd, am început, acum, cîțiva ani,

adunarea materialului pentru culegerea pe care-o tipăresc acum. Din colecțiile publicate de folkloriștii noștri, din ce am găsit prin reviste și ziare și din ce am putut afla în călătoriile de cercetări am ales poeziile care se înșiră aici, redându-le astfel cum au fost culese — notele dela sfârșit arată izvorul fiecăreia —, așa că frumusețile literaturii noastre populare pot fi judecate în forma lor autentică, nu după schimbări arbitrare, cu amestec de estetism personal, nu după impresii alterate cum sînt acelea pe care ni le dă colecția lui Alecsandri. Din cît am strîns la un loc în paginile care urmează cred că poezia noastră populară apare nu numai cu valoarea ei documentară sufletească, ci și cu ce a atîns în culminația ei artistică, iar, de altă parte, compararea cu colecția lui Alecsandri va putea arăta că nu e nevoie de prefaceri, de intervenții cîrțurărești, pentru a salva prestigiul inspirației populare — și doinele, și strigăturile, și celelalte bucăți tipărite aici nu rămîn în urma așteptărilor de poezie adevărată și multe, foarte multe, îmi par că se ridică deasupra celor „întocmite“, nețezite de Alecsandri. Intr'un loc totuși culegerea de față aduce mai puțin decît ași fi vrut; e la

Începutul baladelor, unae varianta Mioriței pe care o dau nu poate sta alături de ce a tipărit Alecsandri în fruntea colecției lui, și în versuri pe care nu le putem uita ori de câte ori ne gândim la această nestemată a literaturii noastre populare. Un moment renunșasem să pun printre balade și Miorița, cu toate că lipsa ei ar fi surprins, de sigur; mă gândisem să o las la o parte, pentru că toate versiunile ei așa cum s'au publicat după aceea a lui Alecsandri nu puteau fi luate în samă într'o alegere așa cum o plănuisem — sînt numai ecouri slabe, întunecate, confuse din inspirația minunatului cîntec ciobănesc care a răsunat pe plaiurile noastre. Întîmplarea a făcut însă să aud, în vara aceasta, „Cîntecul mioarei“ dela un cioban din Rodnă-veche, și într'o formă care a păstrat ceva din frumusețea primitivă; varianta aceasta părăindu-mi superioară tuturor celor tipărite mai în urmă, i-am dat loc alături de alte balade, cu toate că nici ea nu are limpezimea, conturul poetic care să ne mulțumească deplin. O compensație la ce nu aduce Miorița vor găsi o cetitorii în bucata care-i urmează. Ciobănașul, pe care am cules-o în Muscel acum cîțiva ani, așa că ne putem aștepta ca și

de acum înainte să se mai descopere vre-un mărgăritar al poeziei noastre populare, deși, firește, puțin e de bănuț că se va mai adăuga la ce am ajuns să cunoaștem pînă acum.

Cu tot materialul pe care l-am pus la contribuție — cele vre-o două sute de poezii pe care le tipăresc sînt desprinse din mai multe mii pe care le-am parcurs — și cu toată silința pe care mi-am dat-o să aleg din poezia noastră populară ce ne ofere mai luminos, mai înălțat, e de așteptat ca din culegerea aceasta să lipsească unele doine, balade ș. a. care ar fi meritat să fie luate în samă. Cred totuși că din alegerea pe care am făcut-o se va putea vedea ce este geniul poetic românesc, pînă la ce culmi ale artei simple, spontane, s'a ridicat sufletul țăranului nostru ca să exprime suferințele și bucuriile lui, cu tot ce aduc ele din depărtarea veacurilor ori din întîmplările de fiecare zi. Jalea și voioșia, înduioșarea și izbucnirea de patimi vijelioase, gingașia și asprimea — nu a celui rău, sălbăticit, ci a celui copleșit de asupriri, chinuit și mîndru în durerea lui — și alături de acestea spiritul ager, istețimea, aruncînd în treacăt fulgerări de ironie, toate aceste însușiri ale Romînului răsar, cred, destul

de viu din ce am strîns aici laolaltă. Pentru fixarea valorii poetice a producţiunilor noastre populare o altă constatare mi se pare că se desprinde limpede din paginile care urmează — aceea anume că poeziile lirice şi satirice întrec ca bogăţie şi expresiune artistică pe cele epice. Deşi cîntecele bătrîneşti ocupă relativ mult loc faţă de doine şi strigături — prin caracterul lor e, de altfel, uşor de înţeles aceasta —, totuşi cele din urmă, socotite toate împreună, ne aduc mai multă poezie, şi mai variată, am putea spune chiar mai românească, decît cele dintîi, cum de altmintrelea ne pot convinge toate culegerile noastre de folklor.

În legătură cu ce aminteam mai înainte reiese prin urmare că poezia populară — cel puţin sub formele ei mai caracteristice pe care le întîlnim azi — răsfrînge sufletul românesc mai mult cu aplecări spre lirism şi satiră decît spre creaţiuni epice, şi constatarea aceasta are fără îndoială însemnătatea ei cînd este vorba să înţelegem ce este al nostru şi a dat literaturii — nu numai celei dela ţară, dar şi celei culte — o anumită înfăţişare, cu răsunete din adîncul vremilor.

O. D.

DOINE

I. G. Bădică
1989.

I

Doină, doină, glas de jale,
Tu îndulcești zilele mele;
Doină, doină, glas de dor,
Tu nu mă lăsași să mor.

II

Frunză verde și una,
Cine-a zis dăinu-dăina
Arsă i-a fost inima,
Ca și a mea săraca;
Cine-a zis dăina dintîie
Arsă i-a fost ca și mie.

III

**Boii mei cînd aud doina
Ară țarina și moina ;
Boii mei cînd le doinesc ,
Ară de se prăpădesc.**

DORUL

IV

De-ar fi dorul ca vîutul,
S'ar aprinde pămîntul.

V

Dorul meu pe unde pleacă
Nu-i pasăre să-l întreacă :
E *mai repede ca vîntul,
Ca fulgerul și ca gîndul.

VI

Pe unde trec cu dorul meu
Plînge frunza pe părău ;
Pe unde trec cu jalea mea
Plînge iarba pe vâlcea.

VII

Dorule, ardă-te focul,
Că m'ai gălbenit ca socul ;
Dorule, ardă-te pară,
Că m'ai gălbenit ca ceara.

VIII

Cîtă boală e sub soare
Nu-i ca dorul arzătoare,
Că dorul unde se pune
Face inima cărbune ;
Cîtă boală e sub lună
Nu-i ca dorul de nebună,
Că dorul unde se lasă
Face lacrimilor casă.

IX

Frunză verde de mohor,
Du-te, dor, pe cel izvor,
Și despică molidul,
Nu-mi despica sufletul,
Și despică cetina,
Nu-mi despica inima.

DOINE

X

Nici un dor nu vine greu
Ca dorul din satul tău ;
Nici un dor nu vine lin
Ca dorul dela strein ;
Nici un dor nu vine iute
Ca dela cioban din munte.

XI

Cine n'are dor destul
Mute-și casa lângă drum :
Drumul sună,
Dor se-adună ;
Vântul bate .
Dor departe.

XII

Lung e drumul Clujului,
Dar mai lung al dorului :
Drumul Clujului se găă,
Al dorului niciodată.

XIII

Cît e lumea 'n lung și 'n lat
Dorul sbocară legănat
Și se duce nemîncat
Și iar vine, nechemat,
Și unde dorul se pune
Duce roi de zile bune.
Nu știu dorul ce gîndește,
Că de mine se ferește :
Dacă-l chem, se amărăște,
Dacă-l mîn, nu-mi duce veste :
Bagsamă eu n'am pe nime,
De nu merge și nu vine.

XIV

Foaie verde-a bobului,
Năcăjit ca mine nu-i.
Jelui-m'ași vîntului,
Vîntul suflă sus la munte
Și n'are timp să m' asculte.
Foaie verde-a bobului,
N'am o scară să mă săi
Sus în slava cerului,

Să iau cheia să descui,
Să dau drumul dorului
Pe fața pământului,
Pe deasupra codrului.

XV

Cine are dor pe lume
Știe luna cînd apune ;
Cine are dor sub soare
Știe luna cînd răsare.

XVI

Cine n'are dor pe vale
Nu ști luna cînd răsare
Și noaptea cît e de mare ;
Cine n'are dor pe luncă
Nu ști luna cînd se culcă
Și noaptea cît e de lungă.

XVII

Cît e omul tinerel
Dorul se plimbă cu el ;
Dacă omu 'mbătrînește,
Dorul se călătorește.

DRĂGOSTEA

XVIII

Dare-ar Dumnezeu o ploaie,
Să se facă tot șiroaie,
Să crească vâlcelele,
Să se spele relele ;
Dare-ar Dumnezeu un vînt,
Să rămîie pe pămînt
Numai verde pajiște,
Numai dulce dragoste.

XIX

Cine 'n lume a văzut
Lucru ne mai auzit :
A trăi ș'a nu muri,
A fi viu ș'a nu iubi,
A iubi ș'a nu dorì !

XX

Cine n'a iubit sub soare
Nu ști dorul unde 'nfloare,
Nu ști jalea ce ajunge,
Nici durerea cum străpunge.

XXI

Cine n'are drag în lume
N'are la popă ce spune.

XXII

În pădurea Clujului
Cîntă puiul cucului
Ș'asa cîntă de frumos
De cade frunza pe jos,
Ș'asa cîntă de cu jale
De cade frunza pe cale,
Ș'asa cîntă de cu drag
De cade frunza din fag,
Și eu cît l-am auzit
De loc m'am îndrăgostit.

Dulci-s, doamne, dragostele
Cînd le cîntă pasărilor ;
Dulce-i dragostea și bună
Dacă și'n codri răsună.

XXIII

Bine-i stă la cer cu lună,
Ca și mîndrei cu cunună ;
Bine-i stă la cer cu stele,
Ca și mîndrei cu mărgele,

XXIV

Ceru-i mare, stele-s multe,
Și mai mari și mai mărunte,
Dar ca luna
Nu-i nici una,
Ca luna de luminoasă
Și ca mîndra de frumoasă.

XXV

Multe stele sînt pe cer
Care toate 'n ziuă pier,

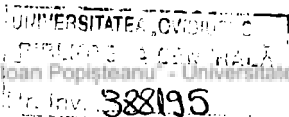
Și mai mari și luminoase,
Nu-s ca mîndra de frumoase,
C'ășa merge de frumos
Gîndești că scrie pe jos.

XXVI

Badiul meu tînăr copil,
Mîndru ca un trandafir,
Cînd îl vād seară la poartă
Parcă-i ruje 'nrourată ;
Cînd îl vād seara pe lună
Parcă-i floare din cunună ;
Cînd îl vād seara pe stele
Parcă-i cruce de mărgele.

XXVII

Frunză verde măr mustos,
Drag mi-a fost omul frumos,
Și călare și pe jos,
Că și noaptea-i luminos.

XXVIII

Frunză verde de pe fag,
Am un drăguț ca un brad,
Și lui Dumnezeu i-e drag.

XXIX

Să fiu sus ca negura
Tot așa merge ș'asa ploua
Pe unde umblă badea.

XXX

Dela noi pîn' la Popești
Răsărit-au flori domnești,
Dar cine le-a răsărit?
Bădița cînd a venit —
Dar cine le-a semănat?
Bădița cînd a'nturnat.

XXXI

Frunzuliță viorele,
La porțița dragei mele
Răsărit-au două stele,

Dar nu-s stele părăsite,
Ci-s două flori înflorite,
Una-i ea și una s eu:
Dorul ei și dorul meu.

XXXII

Adu, Doamne, luna 'n nor
Să vină cine mi-i dor;
Adu, Doamne, luna 'n prag
Să vină cine mi-i drag.

XXXIII

Eu cu dor, mîndra cu jele,
Amîndoi cu inimi rele;
Eu cu dor, badea cu dor:
Două doruri la un loc
Nu mai trebuie alt foc.

XXXIV

Ziua nor și noaptea nor,
Eu petrec lumea cu dor;
Ziua nor și noaptea stele,
Eu-mi petrec lumea cu jele,

C'ăşa-au fost zilele mele :
Eu cu dor, mîndra cu dor,
Tragem ca boii 'n ogor ;
Eu cu dor, mîndra cu jele,
Amîndoi cu inimi rele.

XXXV

De-aici pîn' la badea meu
Nu-i nici deal, nu i nici părău,
Numai singur dorul meu ;
Nu-i nici deal, nu-i nici cărare,
Numai dorul meu cel mare.
Dorul meu, bade, ş'al tău
De s'ar face pod mereu
Ca să treacă doi cu doi
Şi noi, bade, amîndoi !

XXXVI

Prin cărarea mîndrei mele
Semănat-am viorele :
Răsărit-a dor şi jele ;
Semănat-am busuioc :
Răsărit-a dor şi foc.

XXXVII

Pe sub lună, pe sub stele,
Merge-un cîrd de rîndunele,
D'acelea nu-s rîndunele,
Ci-s gînduri de-a puicei mele.

XXXVIII

Suflă vîntul, nu înceată,
Dorul mîndrei nu se gălă :
Și din lună și din nor
Eu cetesc numai de dor.

XXXIX

Duce-m'ași și m'ași tot duce,
Dor să nu mă mai apuce ;
Duce-m'ași cu luna 'n stele :
Nu mai pot de-a mîndrei jele ;
Duce-m'ași cu luna'n nor :
Nu mai pot de-al mîndrei dor.

XL

Du-te dor,
Pînă e nor,
Că dacă s'o 'nsenina
Mai departe te-oi mîna;
Du-te dor, pînă te mîi
Și te-așează unde-ți spui:
La mîndra la căpălîi.

XLI

Cînd îmi vine mîndra'n gînd
Mă legăn ca frunza 'n vînt;
Cînd îmi vine mîndra 'n dor
Mă legăn ca frunza 'n pom;
Cînd îmi vine mîndra 'n minte
Mă legăn ca frunza 'n munte.

XLII

Frunza se leagănă 'n vînt,
Eu mă legăn pe pămînt;
Frunza se leagănă 'n boare,
Eu mă legăn pe picioare;

Frunza se leagănă 'n iarbă,
Eu mă legăn, mîndro, dragă,
Mă legăn ca holdele,
Mă scutur ca florile.

XLIII

X Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Fă-mă, Doamne, lemn de tufă
Să mă taie mîndra furcă,
Să mă ducă 'n șezătoare,
Să mă ție 'n brățișoare.

XLIV

Dorul, badeo, dela tine
Peste văi și dealuri vine,
De nu-l poate opri nime :
Nici cioban cu fluierul,
Nici voinic cu cîntecul,
Nici popa cu cîrtea,
Numai eu cu inîma.

XLV

De-ai ști, bade, cum nu știi
Cît e de rău a dori,

Ți-ai face din noapte zi
Ș'ai veni de unde-ai fi.

XLVI

Bădișor depărțișor,
Nu-mi triinite-ațîta dor
Și pe lună, și pe soare,
Și pe căld, și pe răcoare,
Și pe stele mărunțele,
Și pe sbor de rîndunele,
Și pe stele, și pe lună,
Și pe nori ce vîntu-adună,
Ci, bade, 'n pace mă lasă :
Cum văd, nu ți-oi fi mireasă.

XLVII

Bate vîntul din Ardeal
Și-mi aduce dorul val
Și-mi aduce dor duios
Dela badea cel frumos ;
Bate vîntul, vîjîește,
Dorul badei mă topește ;
Bate vîntul, iarba culcă,
Dorul badei mă usucă ;

Bate vîntul prin ogoară,
Dorul bașei mă doboară.
Frunză verde din pădure,
Măi bădișă, ochi de mure,
Lung e drumul și pustii,
Mult mă uit și nu mai vii ;
Lung e drumul și săcret ¹,
Mult mă uit și nu te văd.
Hei, dorule, doruțul meu,
De ești tu prietenul meu,
Du-te iară înapoi
Peste drumuri, peste văi,
Pe fața pămîntului,
Pe aripa vîntului,
Pîn' la bădișorul meu
Și spune-i ce ți-am spus eu,
Spune-i că la noi în țară
Cîntă cucul de se-omoară,
Dar eu nu-l pot asculta
Pînă el nu s'o 'nturna,
Și spune-i că pe la noi
Cresc florile și 'nfloresc,
Dar mie nu-mi trebuesc,
Că de-al lui dor mă topesc.

---

1. Greu de pătruns, de trecut ; sălbatic.

XLVIII

Ca și Inna printre nor
Duce-m'ași de-al badei dor ;
Ca și luna printre stele
Duce-m'ași de-a badei jele.

XLIX

Frunză verde măr uscat,
Astă noapte m'am visat
Că mîndrul m'a sărutat.
M'am trezit ș'am pipăit
Și nimica n'am găsit :
Numai dorul inimei
Scris pe fața perinei
Cu mătasea genelor
Și cu roua ochilor.

L

Frunză verde de trifoi,
Cînd treci, bade, pe la noi
Nu te uita oblu 'n curte,
Că eu am dușmane multe,

Ci te uită peste sat,
C'or gîndi că ne-am lăsat,
Și te uită la pămînt,
C'or gîndi că ne-am urît.

LI

— Eu plec, mîndro, azi ori mîne,
Dorul meu la tin' rămîne.
— Tu te duci, badeo, sărace,
Eu cu dorul ce m'oi face?
Tu te duci cu oile,
Eu rămîi cu vorbele:
Tu te duci cu ciobanii,
Eu rămîi cu dușmanii.
Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Fă-mă pasăre măiastră
La bădița în fereastră,
Să văd seara ce cinează,
Dimineața ce prînzește
Și cu cin' se odihnește;
Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Fă-mă floarea florilor
In poiana oilor
Și 'n calea ciobanilor,

C'am un bădișor cioban
 Cu vîrsta¹ de măgheran :
 Vîntul bate,
 Vîrsta-i cade,
 Să mă plec să i-o ridic,
 Că mi-i fa'ă că-i voinic.

LII

Foaie verde din costiță,
 Ridică-te neguriță,
 De pe pari, de pe nuiele,
 De pe ochii mîndrei mele.

LIII

Nu știu soarele răsare,
 Ori mi-i bădița călare ;
 Și se sue tot mai sus :
 Bădița pe deal s'a dus ;
 Sfîntul soare stă 'n răscruce
 Și bădița tot se duce ;
 Sfîntul soare că-mi sfințește :
 Bădița nu se zărește.

---

1. Buchet (la pălărie).

LIV

De cînd badea mi s'a dus
 Negură'n poartă s'a pus,
 Și pe pari și pe nuia
 Si pe inimioara mea.

LV

Bade, struțișor¹ de rouă,
 Tu mi-ai rupt inima 'n două;
 Tu mi-ai rupt-o, tu mi-o leagă
 C'un fir de mătase neagră.

LVI

Duce-m'ași în lume, duce,
 Dragostea iară m'aduce;
 Duce-m'ași departe 'n țară,
 Dragostea mă 'ntoarnă iară.
 Dragoste bănuitoare,
 Rea copilă ești sub soare,
 Că oriunde-a merge voi
 Tu mă 'ntorci iar înapoi.

1. Diminutiv al lui *struț*, buchet.

LVII

lese mîndra la porțiță,
 Numai baier ¹ și călrință.
 — Mîndro, mîndruleana mea,
 De te-ași putea săruta,
 Murgul de sub min' l-ași da.
 — Bădiț, bădișorul meu,
 Da eu nu-s fată de-așa,
 Că-s fată din floare mare,
 Cine mă sărută moare.
 — Mîndro, mîndruleana mea,
 Nici eu nu-s fecior de-așa,
 Că-s fecior născut din flori,
 De nu m'ii săruta, tu mori.

LVIII

— Măi Gheorghită păcărare,
 Unde grăbești așa tare?
 Oile ți-s răsfirate,
 Turma-i dusă jumătate?
 De ce lași fagul stufos,
 Și nu-mi fluieri dureros?

---

1. Salbă.

Că pădurea-i înverzită
Și poiana-i înflorită.
— N'am eu grije, măi firtate,
Nici de turmă, nici de alte,
Și mă duc la nuntă 'n sat:
Mîndra mi s'a măritat.
— Dacă la nunt' ai plecat,
Ce ești așa supărat?
Ce ți-i fața 'ntunecată
Că și noaptea înnorată?
— Cum să nu fiu supărat,
Că mîndra-mi s'a măritat?
Cum să nu fiu întunecat,
Cînd grăbesc să mor în sat?

LIX

— Cucule, pănuță sură,
Ce tot cînți la noi pe șură?
Doar ți-i foame, ori ți-i sete,
Ori ți-i dor de codru verde?
— Nu mi-i foame, nu mi-i sete,
Nu mi-i dor de codru verde,
Că mi-i dor de țara mea,
C'am lăsat trei mîndre 'n ea:

Una 'n deal
Ca un pahar,
Una 'n vale
Ca o floare ;
Cea din deal s'a măritat,
Cea din vale m'a lăsat.

LX

Frunză verde trifoi lat,
Săracu-s, Doamne, sărac,
Săracu-s și n'am pe nime,
Numai mîndra lîngă mine..
Fie Domnul lăudat,
Că și mîndra m'a lăsat
Și acum chiar n'am pe nime,
Numai Domnul e cu mine.

LXI

Săraci dragostele noastre
Ne-au rămas pustii pe coaste
Ș'am fost eu vineri la ele :
Răsărise viorele,
Viorele flori adînci,
Cînd le vezi, mîndruțo, plîngi.

LXII

Scobori, Doamne, pe pămînt
De vezi lumea ce-a făcut :
Desfăcut-a doi drăguși
Și legat-a doi urși.

LXIII

Nu știi, bade,-acum un an
Dintr'un măr doi inși mîncam ?
Acum și fie cu sacul
Nu ne-am da unul la altul.

LXIV

Cine iubește și lace
Ține l, Doamne, și-i dă pace ;
Cine iubește și spune
Nu-l răbda, Doamne, pe lume !

LXV

Cine iubește și spune
Nu-l răbda, Doamne, pe lume ;

Cine iubește și lasă
 Nu-i da, Doamne, bine'n casă,
 Nici sănătate 'n oasă;
 Eu-am iubit ș'am lăsat,
 Dar a bine n'am umblat.

LXVI

Cine iubește și lasă
 Da-i-ar Dumnezeu pedeapsă:
 Tîrîișul șarpelui
 Și odihna cucului!

LXVII.

Cine iubește și spune
 Scoate-l, Doamne, la rușine;
 Cine iubește și lasă
 Nu l-ași vedea făcînd casă:
 Aibă hrana cucului
 Și soarta gîndacului¹
 Pe vîrful copacului,
 Aibă casa cucului
 Și masa vulturului
 Și odihna vîntului!

1. Șarpelui (cu înțelesul pe care îl are *gîndac* în unele părți ale Ardealului).

LXVIII

Bade, de dor și de drag
Ți-am scris numele pe prag;
Scrie și tu, bade,-al meu
Într'un corn de chischinéu¹
Și ți-l bagă 'n buzunar,
Să-l cetești la zile mari,
Șă te-audă Dumnezeu,
Să-ți ierte păcatul tău,
Păcatul și jurămîntul —
Nu te primească pămîntul.

LXIX

Cine-și uită cuvîntul
Înghiți-l-ar pămîntul;
Cine-o uita dragostea
Aibă parte partea mea!

LXX

Du-te, bade, duce te-ai,
Unde-o sta apa să stai,
Drăguță să nu mai ai,

---

1. Năframa de pe cap, broboada.

Că drăguță ți-am fost eu,
Dată de Dumnezeu,
Drăguță ți-am fost odată,
Dela Dumnezeu lăsată.

LXXI

Cine strică dragostele,
Mince-i grîul pasărilor,
Să n'aibă pîne pe masă
Și nici sănătate 'n oasă!

LXXII

Frunză verde de doi scai,
Cătă, maică, cui mă dai :
Nu căta argintului
Și mă da urîtului,
Că argintul șade 'n ladă,
Da urîtul șade 'n vatră
Și mă 'ntreabă cîteodată :
— Ce șezi, dragă, supărată?
— Nu șed, dragă, nici de-un răn,
Ci șed de urîtul tău.

LXXIII

Urîtul unde se pune
Intunec 'un colț de lume ;
Urîtul unde se-așează
Intunec 'un colț de țară.

LXXIV

Urîtul unde cosește
Tot plouă și viscolește
Și de vreme nu-i nădejde ;
Dragostea unde adună
Tot soare-i și vreme bună,
Poți strînge finul pe lună.

LXXV

Unde șade urîtul
Se 'nnegrește pămîntul ;
Unde șade dragostea
Se 'nverzește pajiștea.

LXXVI

Pe unde trece urîtul
Arde grîul și pămîntul ;

Pe unde trece frumosul
Crește grîul și ovăsul.

LXXVII

Frunză verde ca nukul,
Negru-i, negru-i pămîntul,
Dar mai negru-i urîtul,
Că pe pămînt tot poți călca,
La urît nu poți căta.

LXXVIII

Eu mă duc, urîtul vine
Tot alătura de mine;
Eu gîndesc că-s singurea,
Urîtu-i alătura;
Eu mă duc să nu m'ajungă,
Urîtul îmi ține umbră.

INSTREINAREA.

LXXIX

Aşa-i omu 'ntre streini
Ca şi pomul între spini :
Spinul creşte 'n lung şi 'n lat,
Pomul rămîne uscat.

LXXX

D'asa i, doamne, 'ntre streini
Ca mlădiţa între spini :
Sufală vîntul ş'o clăteşte,
De toţi spinii mi-o loveşte.

LXXXI

Să te văd lume arzînd,
N'aşi mai sări să te sîng,

D'ași sări să te aprind ;
Să te văd arzînd în pară,
N'ași ieși nici pîn'afară,
Dacă văd că n'am ticneală ;
Să te văd arzînd cu foc,
Nici nu m'ași clăti din loc,
Dacă văd că n'am noroc.
Arde-ai lume de trei părți,
De trei părți cu lemne verzi
Și de-o parte cu uscate,
Că n'avui noroc nici parte
Numai de streinătate !

LXXXII

Maică, cînd m'ai legănat,
Maică, rău m'ai blestemat :
In leagăn mi-ai pus neghină,
Să nu am în veci hodină —
Și sub periniță spini,
Să trăesc între streini.
Săracă stre nătate,
Mult ești fără dreptate :
Cunjurai țările toate
Și de bine n'avui parte.

LXXXIII

De oi prinde a cînta,
Munții toți s'or legăna,
Văile s'or turbura,
Pietrele s'or despica
De jale și de bănat,
Văzîndu-mă 'nstreinat,
De țara mea depărtat,
Cu streini încunjurat.
Săracă streinătate,
Mult mi-a fost fără dreptate.

LXXXIV

Așa-s, doamne, de streină
Ca firuțul de neghină
Intr'un mijloc de țarină;
Nici aceea nu-i streină,
Că stau două 'ntr'o tulpină.

LXXXV

Așa-s, doamne, de streină:
Trec prin apă, nu mă mîină;

Aşa-s, doamnă, de săracă :
Trec prin apă, nu mă 'nneaoă.

LXXXVI

Streină-s, doamne, streină,
De niçi apa nu mă mîină ;
Că să ştiu că m'ar mîina
Chiar în mijloc m'aşi şipa,
Să mă ducă 'n țara mea.

LXXXVII

Pînă-i lumea n'oi uita
Țara mea și pe maica ;
Pînă-i lumea nu uit eu
Țara mea și satul meu.
Mai bine în satul tău
Să bei apă dintr'un tău !
Decît în țară streină
Să bei apă din fîntină.

LXXXVIII

Țară, țăruleana mea,
Că eu te-am lăsat de rea,
Dar n'o trece nici o lună
Pîn'ce te-oi lua de bună.

LXXXIX

Cîmpie, cîmpie,
Rămînere-ai pustie,
Numai să-mi rămîe
Un fir de-alunel
Să-mă sui pe el,
Să mi fac ochii roată,
Să-mi văd lumea toată,
Să-mi văd ș'a mea țară,
Dulce sau amară,
Să-mi văd țara mea
Și ibovnica.

XC

Cînd de-acasă am plecat
Zina bună mi-am luat

Dela toți pomii 'nfloriți,
 Dela dulcii mei părinți,
 Dela grădina cu flori,
 Dela frați, dela surori,
 Dela uși, dela porțiță,
 Dela dulcea mea drăguță,
 Dela fir de mutătoare ¹,
 Dela draga șezătoare,
 Dela struț de busuioc,
 Dela feciorii din joc,
 Dela struț de lămâiță,
 Dela fete din uliță.
 Rămâneți toți sănătoși,
 Ca bujorii de frumoși;
 Să fiți toate sănătoase,
 Ca rujile de frumoase.

XCI

Rău îi stă muntelui, rău,
 Fără flori și fără brazi,
 Ca și mie fără frați;
 Rău îi stă muntelui, rău.

---

1. Plantă (*bryonia dioica*). /

Fără brazi și fără flori,
Ca mie fără surori;
Rău îi stă muntelui, rău,
Fără brazi, fără molifți,
Ca mie fără părinți.

XCII

Suflă vîntul de pe munți,
Vine-mi dor dela părinți;
Suflă vîntul de pe brazi,
Vine-mi dorul dela frați;
Suflă vîntul de pe flori,
Vine-mi dor dela surori;
Suflă vîntul, iarba crește,
Dorul mîndrei mă topește.

XCIII

S'așa-mi vine cîteodată
Să mă sui la munți de piatră,
Să-mi fac ochisorii roată,
Să mă uit în lumea toată,
Să-mi văd mamă, să-mi văd tată
Și pe mîndra cîteodată;

Să-mi văd frați, să-mi văd surori
Și pe mîndra cînd mi-e dor.

XCIV

Foileană trei lălele,
Doamne, lacrimile mele
Unde cad
Pămîntul ard,
Unde pică
Lemn despică.
Numai foaie de sipică,
Frunza codrilor azi pică,
Inima mi se despică
De durere și de dor:
De durerea fraților,
De jalea surorilor.

XCV

Mîna-ți, bade, oile
Pe coasta cu florile
Să-mi aleg
Și să-mi culeg,
Să-mi aleg o cununea,
S'o trimet la maica mea

Pe șulerul vîntului
La fundul pămîntului,
Ca să vadă
Și să creadă
Că miluța de părinte
E ca focul de fierbinte,
Dar mila dela strein
E ca umbra de sub spin.

XCVI

Strugurel bătut de piatră,
Rău-i, doamne, fără tată ;
Strugurel bătut de brumă,
Rău-i, doamne, fără mumă !

XCVII

Brăduleț crescut în piatră,
Rău e, doamne, făr' de tată ;
Brăduleț crescut în urmă,
Rău e, doamne, făr' de mumă !
De-ai călca din urmă 'n urmă,
Din strein tot nu-ți faci mumă ;

De-ai călca din piatră 'n piatră,
 Din strein tot nu-ți faci tată ;
 De-ai călca din flori în flori,
 Din strein nu-ți faci surori.

XCVIII

Pe sub cer și pe sub stele
 Sboară două rîndunele.
 Acelea nu-s rîndunele,
 Numai surorile mele.
 Una sboară și se duce,
 Una pică jos și plînge,
 Ș'așa plînge 'n glăsurile
 Să se strîngă nemurele,
 Să 'nceap' a plînge în glas —
 Vai, pe-a cui mîni am rămas
 Pe mîna streinilor,
 Pe gura păgînilor,
 Că streinu-i ca și spinul
 Și amar ca și pelinul.

XCIX

Nu mă da, maică, la deal,
 Că se face grîul rar
 Și-i iarba numai șovar,

Și mă dă, maică, la șes,
Că se face grîul des
Și iarba-i numai ovăs,
Și mă dă, maică, 'n vecini
Să te văd seara ce cîni,
Dimineața ce prînzești,
Peste zi cum mai trăești.

C

Deasupra de răsărit
Două stele s'au ivit,
Dar alea nu-s două stele,
Ci-s două surori a mele :
Una plînge, una rîde :
A de rîde
Foc aprinde ;
A de plînge
Focul stînge.
— Dar ce plîngi, soro, așa ?
— Dar eu, soro, cum n'ăși plînge ?
Sau vorbit părinții noștri
Ca pe noi să ne mărite :
Pe tine la răsărit,
Că ți-e locul potrivit,

Și pe mine la apus,
Că mi-e locul mai ascuns.
Facă-și prînzul să și-l prîndă¹,
După noi să nu mai plîngă;
Facă-și cina să și-o cîne,
După noi să nu suspine.

---

1. Să și-l prinzească.

SOARTA, AMARACIUNILE VIETEII ș. a.

CI

Frunză verde ca bobul,
Mîndră pană-i norocul:
Nu se face'n tot locul,
Nici nu-l are tot omul,
Că se face lîngă cale
Și se-alege cine-l are.

CII

Cînd, măicuță, m'ai băiat
C'un picior m'ai legănat,
Cu gura m'ai blestemat,
Cu minile cătră foc,
Ca să n'am, maică, noroc;

Cu mînilc cãtrã soare,
Sã n'am, maicã sãrbãtoare ;
Cu mînilc cãtrã lunã,
Sã n'am, maicã, voie bunã.

CIII

Așa mi-i lumea de dragã,
Ca robului cînd îl leagã ;
Așa mi-i lumea de dulce,
Ça robului cînd îl duce.

CIV

Tuturor lumea li-i dragã,
Mie mi-i cernealã neagrã ;
Tuturor lumea li-i bunã,
Dar mie mi-i mãtrãgunã.
Tuturor le pare bine
C'a picat rãul pe mine,
Dar nu-i parã nimãnui,
C'o pica pe pruncii lui,
Și n'are de ce-i pãrea :
Și pe el poate pica.

CV

Sărmană inima mea,
De-ar vedea-o cineva,
Ar sta'n loc și s'ar mira
Cum mai pot călca iarba.

CVI

Cîte stele sînt pe cer
Pîn' la ziuă toate pier,
Numai luna și o stea
Așteaptă durerea mea.

CVII

Sărac dor, sărac urît,
Sărac bine de demult,
Mult mă mir ce te-ai făcut,
Că la tîrg nu te-am vîndut,
La crîsmă nu te-am băut.
Poate că te-am semănat
Astăvără 'n grîu curat.
Grîu curat am semănat:
Nici un fir n'am secerat;

Grîu curat am secerat:
 Pîne din el n'am mîncat
 Ş'al meu bine n'a 'nturnat;
 Grîu curat am pus în clate
 Ş'al meu bine-a ars în paie
 Grîu curat am pus în stog
 Ş'al meu bine-a ars în foc.

CVIII

Săraci cărările mele,
 Cum creşte iarba pe ele!
 Las' să crească,
 Boii-o pască,
 Crească cîl îs gardurile,
 Ca s'o bată vînturile
 Ca pe mine gîndurile.

CIX

Copăcel de lîngă drum
 Te-aşi tăia, dar nu mă 'ndur,
 Că mi-ai fost prieten bun:
 Toată vara m'am umbrit,
 De ploaie m'am oploşit
 Şi iarna m'am odihnit.

CX

Du-mă, Doamne, de pe-aici
Unde sînt zilele mici,
Că pe-aicia s'au mărit
Și oamenii s'au răit.

CXI

Cînd eram odată 'n bine
Erau toți prieteni cu mine,
Dar dac'am rămas la rău
Nici un prieten nu-i al meu,
Numai frunza și iarba,
C'aia-i în toată lumea.

CXII

Fost-am tînăr ca vițarsul,
Dar m'a 'mbătrînit năcazul;
Fost-am tînăr ca și vinul,
Dar m'a 'mbătrînit streinul.

CXIII

Și mai lin, dorule, lin,
Că pe-aici e loc strein;

Și mai rar, dorule, rar,
Că pe-aici e loc amar.

GXIV

Toată ziua trece-o zi:
Până-i lumea n'oi trăi,
De-oi trăi o zi sau două
Și voi trece ca ș'o rouă,
Ca roua de dimineață,
Ca și primăvara gheață;
Ca roua de pe răzoare,
Colea'n răsărit de soare.

CXV

Frunză verde de pe spine,
Nu mă mai judece nime,
C'o veni ziua să mor
Ș'oi avea judecător:
Mi-oi lua faptele în brață
Ș'oi sta cu ele de față;
Mi-oi lua faptele în mână
Ș'oi sta drept ca o lumină.

CODRUL
și
VIEȚA HAIDUCEASCA.

CXVI

Foicică trei granate,
Frățioare codre, frațe,
Ce fecior de lele ești!
Primăvara 'mbobocești,
Iarna te călugărești;
Primăvara-mi ești frumos,
Iarna-mi ești tot minios.

CXVII

Eu mă duc, codrul rămîne,
Frunza plînge după mine.
Frunza s'o legăna'n soare,
Eu mă legăn pe picioare;

Frunza s'o legăna' n vînt,
Eu mă legăn pe pămînt.

CXVIII

Jelui-m'ași și n'am cui,
Jelui-m'ași codrului :
Codru-i jalnic ca și mine,
Că nici frunză nu-i rămîne,
Numai goale crengurele
Să le bată vînturêle,
Vînturile, vremurile,
Ca pe mine gîndurile.

CXIX

Mîndru-i codrul, împănat —
Eu tînăr și supărat.
Oare, Doamne, nu și-i jele
De tinerețele mele,
Că trec și nu știu de ele ?

CXX

— Șpune, mîndră, șpune, dragă,
Șpune, mîndră, și-mi ghicește :

Codrul de ce 'ngălbenește,
Voinic de ce 'mbătrînește ?
— Codrul de zăpadă multă,
Voinic de inimă ruptă :
Codrul de zăpadă grea,
Voinic de inimă rea.

CXXI

Mult mi-i dor și mult mi-i sete
Să văd frunza 'n codru verde,
Să mai strîng vre-o șapte cele.
Primăvară mama noastră,
Sufală bruma din fereastră
Și zăpada de pe coastă,
Să văd înverzind în cale,
Să mă las în ceea vale
C'o păreche de pistoale.
Frunza 'n codru cît se ține
Toți voinicii trăesc bine,
Iară frunza dacă-l lasă.
Toți voinicii merg pe-acasă
Și la para focului
Zac de dorul codrului.
Frunză verde de pe plai,
De-ar veni luna lui mai,

Să aud pe cer trăznind,
 Și iarba frumoasă dînd,
 S'aud murgul nechezînd,
 Să mă văd pe deal suind.

CXXII

Cîntă, cuce,
 Să ne prindem frați de cruce,
 Că tu ești cuc
 Și eu-s haiduc :
 Tu te duci
 Și eu mă duc...
 Codrule, cînd oi muri
 Tu cu frunza m'ii 'nvăli.

CXXIII

Frunza verde încolțește,
 Lumea; țara mă pîrăște,
 Dumnezeu mă miluește.
 Lumea, țara-mi strigă „hoț“,
 C'am furat eu caii toți,

Dar eu, zău, nu i-am furat,
Făr' cu stava¹ i-am mînat
Dela nemeşul bogat.
Am lăsat o mînzişoară,
Să-şi care cu ea la moară,
Şi dacă m'o năcăji
Şi de-aceea l-oi lipsi,
La sărac o-oi dărui,
Să aibă cu ce munci.

CXXIV

Jale-i, doamne, cui îi jale,
Jale-i, doamne, codrului
De armele hoşului,
Că le plouă şi le ninge
Şi n'are cine le 'ncinge,
Că cine le-a mai încins
Zace la temniţă prins.

CXXV

- Ce te clatini, brad, frumos?
— Da, mă clatin să cad jos,

---

1. Herghelia

Căci bine am auzit
Că de mine s'au vorbit
Trei bărdași din Paia-mare
Ca să vie să mă taie,
Să mă pue pe trei care,
Să mă ducă 'ntre hotare,
Să mă facă temnicioară,
Temnicioară la voinici,
Supărare la părinți ;
Temnicioară robilor, <
Voie bună domnilor.

OSTAȘESTI

CXXVI

Pe marginea de șugău¹
Paște drag murguțul meu.
Las' să pască
Să mai crească,
Că de-o fi pe voia mea,
I-oi cumpăra friu și șa :
Cu friul l-oi înfrîna,
Cu șaua l-oi înșeua
Ș'oi sări pe el călare
Și l-oi duce 'n fuga mare
Colo 'n fața focului,
Unde-i greu voinicului,
Unde nu-i fir de secară,
Numai oase pe ogoară,

---

1. Rîu.

Unde nu-i firuț de grîu,
Numai sînge pînă 'n briu.

CXXVII

Am avut un frate drag,
L-a jurat Neamțul sub steag;
Am avut un frate dulce
Ș'acuma departe-l duce —
Nu le-ajute sfînta cruce!

CXXVIII

De cînd badea cătănește
Frunza 'n codru 'ngălbenește;
De cînd badea-i dus cătană
Frunza 'n codru-i tot jălană¹.
Badea-i dus de-o zi, de două,
Mie-mi pare că de nouă;
Badea-i dus de-o săpămînă,
Mie-mi pare că de-o lună.

CXXIX

Bate vîntul, arde cîmpul
Ș'a rămas numai pămîntul,

¹. Jalnică.

Ș'a rămas o buruiană
 De cînd e badea cătană,
 A rămas ș'un porumbel,
 Ca badea de singurel.

CXXX

Colo 'n jos, mămucă, 'n țară
 Este-un nuc cu frunza rară ;
 La tulpina nucului
 Cîntă puil cucului ;
 Mai in jos de la tulpină
 Cînt'o pasăre streină —
 Așa cîntă de cu dor :
 Pe acolo cătane mor ;
 Așa cîntă de cu jele :
 Pe-ăcolo cătane-or merge.

CXXXI

Colo 'n jos pe la făgie ¹
 Vin doi frați din cătănie.
 Zice unul cătră altul :

---

1. Făget.

„Pune, frate, mîna 'n șale
Și-mi trage una de jale.
Noi acasă ce-om căta?
Că părinții ne-au murit,
Borii 'n grajd au bătrînit,
Unde-a fost casa-a cosit.“

STRIGĂTURI
și
SATIRE

CXXXII

Cine joacă și nu strigă
Facă-i s'ar gura strîmbă,
C'ășa-i jocul romînesc,
Obiceiul bătrînesc :
Să strigăm de veselie,
Chiind de bucurie.

CXXXIII

Cine-a 'nceput horele
Fie-i raiul cu florile,
Că horele-s stîmpărări
La omul cu supărări.

CXXXIV

Cine are vîers și cîntă
 Îl pare ziua mai scurtă ;
 Cine are vîers duios
 Pare-i traiul mai frumos.

CXXXV

Cui nu i-s dragi horele
 Bată-l sărbătorile —
 Că pe mine nu m'or bate,
 Că horesc și zi și noapte.

CXXXVI

Decît c'o ceteră rea
 Mai bine cu gura mea :
 Cetera-i cu palru strune,
 Și mai rele și mai bune,
 Gura mea toate le spune ;
 Cetera mai și greșeste,
 Gura mea le potrivește.

CXXXVII

Cine-aude gura mea
 Lasă vinul și nu-l bea

- **Și vine la gura mea ;
Cine-aude glasul meu
Lasă vinu 'n făgădău
Și vine la glasul meu.**

CXXXVIII

**Eu de nu mi-ași ști hori,
De dor mare m'ași topi,
Dar cu gura hore-mi spui,
Cu inima legi îmi pui
Cum cu mîndrul să m'adui¹ ;
Cu gurița hore-mi trag,
Cu inima legi îmi fac
Cum mîndruțului să-i plac.**

CXXXIX

**Cine-a scornit dragoste
Nu l mai ierte Precesta,
Că la unii-i cu mierța,
La alții cu lingura.**

---

1. Să mă desmierd.

CXL

— Arză-te focul, om drag,
De mină mă duci în iad.
— Ba eu nu te duc de mină.
Că tu vii de voie bună.

CXLI

Eu mă jur de mă omor
Că nu mi trebuie dragușor —
Unde-l văd nu-l încunjor ;
Și mă jur că nu-i așa,
Că nu-mi trebuie dragostea —
Unde-o văd nu fug de ea.

CXLII

Să fii, bade, ca o cruce,
După tine nu m'ași duce,
Că'n vedere ești ca macul,
In ascuns frate cu dracul.

CXLIII

Cite mindre mi-am avut
Să le-adun ași face-un tîrg.

Cîte-am avut ș'am lăsat
Să le-adun ași face-un sat.

CXLIV

Auzi, bade, ba nu tu,
Te sărut, dar nu amu,
Te sărut și nu pe tine :
Cînd am vreme, am pe cine.

CXLV

— Frunză verde ș'un bănuș,
Ce mi-i mie de-un drăguș?
Ca codrului de-un clombuș¹.
— Frunză verde de sălcușă,
Da și mie de-o drăgușă,
Ca codrului de-o clombușă.

CXLVI

C'ai gîndit, badeo, gîndit
Că dacă nu m'ii iubi
Eu portul l-oi încerni.
Iacă tot nu te-am iubit

---

i. Crengușă.

Și portul nu l-am cernit:
Mai tare m'am podobit,
Mai tare ca lebăda,
Să-ți rup, bade, inima,

CXLVII

Foaie verde lemn de brad,
La omul care mi-i drag
Trei zile de clacă i fac;
Iar la cel ce mi-i urît
Fac una și-mi pare mult.

CXLVIII

Să știu că m'ași duce 'n rai
Mi-ași face căruț cu cai,
Dar știu că'n rai nu m'oi duce,
Că mi-a plăcut gura dulce.

CXLIX

Cine-și teme nevasta
Facă-și gard în jur de ea
Tot cu pari
De stejari,

Cu grătele de arțari :
 Cine vrea
 Tot că i-o ia.

CL

Fetele din satul nost
 Tot umblă după frumos,
 Dar frumosul nu i la ele,
 Că-i în târg la rumenele.

CLI

Unde joacă om frumos
 Crește iarba 'n loc pietros ;
 Unde joacă omul hîd
 Piere iarba, și de-i rîf ¹.

CLII

Nu-i frumos cine se ține,
 Că-i frumos cui îi stă bine ;
 Nu-i frumos cine-i frumos,
 Că-i frumos cine i drăcos.

1. Livadă.

CLIII

Nu-i frumos cine se ține,
 Ci-l frumos cui îi stă bine;
 Nu-l frumos cin' se gătește,
 Ci e cui se potrivește.

CLIV

Omul frumos și 'mbrăcat
 E ca grîul cel curat;
 Omul hîd cu haine bune
 E ca omul cu făciune;
 Om frumos cu haine rele
 Tot îi stă bine cu ele.

CLV

Cîte fete s' cu pieptare
 Toate-s strimbe de spinare;
 Numai mîndrulița mea
 E dreaptă ca secera.

CLVI

Am un mîndruț cît un ied:
 Secerînd prin holdă-l pierd;

Nu știu ce i-ași da să crească,
Țipa-l-ași în rît să pască,
Să pască mai binișor.
Să crească mai mărișor,
Să crească sus pe ierugă¹,
Doar o crește mai în fugă.

CLVII

Mă mină mama la plug :
Rîmele mă 'mpung ;
Mă mină mama la sapă :
Rîmele mă păpă.

CLVIII

Ș'am auzit, auzit
Că este moară de vînt
De macină la urît.
Nu știu, doamnă, ce ași da
Moara aia de-ași afla :
La urît ași răcina,
La urît cu ferdela.

---

1. Săpătură, văgaș făcut de un șivoi de apă.

CLIX

Însoară-te, bade, însoară,
Că barba te împresoară
Și mustața-ți strică fața,
Bătrînețele vieața,
Gura ți-i rece ca ghiața.

CLX

Cucule, popă sîrbesc,
Vino să mă spovedesc,
Că nu am multe păcate,
Num'un car și jumătate
Și cîte-oi mai duce 'n spate.

CLXI

Nu-s pe cer aștea stele
Cîte zic de mine rele;
Nu-i pe cer aștea nor
S'astupi gura tuturor.

CLXII

Am o pipă ș'o căldare
Și mă țin că-s gazdă mare.

Frunză verde busuioc,
Omul bun n'are noroc.

CLXIII

Tot mă 'ntreabă sfînta lună
Urde-i voia mea cea bună ;
I-am răspuns pe sfîntul soare.
C'am lăsat o 'n șezătoare.

CLXIV

Mîndrele-s ca îngerii,
Lî se 'nchină și popii,
Ca și popii la altare
Totdeauna'n sărbătoare ;
Ochii țin tot înapoi,
Cum e data pe la noi.
Mîndrele-s sfînte icoane
Acățate în piroane,
Ochii lor făcliile
Ce ard duminicile
Și gurița lor cea dulce
Seamănă cu sfînta cruce,

CLXV

Crișcă ¹, iadul și îmi cere
 Să dau pe mîndra de-a mere ².
 Taci, iadule, nu crișca,
 Eu pe tine te-oi umplea
 De preoți cu preotese,
 De jupîni cu jupînese,
 De dascăli cu dascălițe,
 De morari cu morărițe,
 De birăi ³ cu birărițe,
 Notari cu notărășițe.

CLXVI

De s'ar țese pînza 'n baltă,
 Fără ițe, fără spată,
 Fără leuc de suveicuță,
 Ar țese ș'a mea mîndruță;
 Suveica și ițele
 Li mănîncă zilele.

-
1. Scrișnește.
  2. Merge.
  3. Primari.

CLXVII

M'a mînat maica să țes,
Eu m'am pus în pod să șez:
Mă uitai printre podine
Cum țese maica de bine.

CLXVIII

Firuța lui Grigoraș,
Cu poale de Mediaș,
Puse pînza
Cînd dă frunza
Ș'o găti
La Sîn Văsii;
Puse pînza după casă,
Cîți vor trece toți să țeasă
Ș'apoi țese drăgalășe
Patru luni la o cămașe,
Iar cînd a fost la croit
Trei coți i-au mai trebuit;
Pe unde mergea cu acul
Poate băga mîța capul.
Fira face marf'aleasă:
Pînza-i deasă ca o leasă;
Fira face marfă rară:
Pînza-i deasă ca o scară,

CLXIX

- Haida, muiere, la plug.
- Ba eu nu, că boii 'mpung.
- Haida, muiere, la sapă.
- Ba eu nu, că sînt beteagă.
- Haida, muiere, la birt.
- Stai, bărbate, să mă schimb.

CLXX

Cine-a făcut crîșma'n drum
 N'a făcut-o de nehn,
 Ci-a făcut-o de cuminte :
 Cine intră'n ea să cînte.

CLXXI

Balc, Doamne, și-l usucă
 Pe cine-a pus pomi pe luncă,
 De fac toți răchie multă,
 De-și uită feciorii de muncă
 Și nevestele de furcă.

CLXXII

Frunză verde și una,
Se mărită Păuna
Și rămîne grădina,
Grădina cu florile,
Stratul cu garoafele.
Se mărită,
Că nu-i slulă,
Și-i dă mă-sa zestre multă :
Patruzeci de perini mari
Umplute cu furnicari,
Patruzeci de perini mici
Toate-umplute cu furnici,
Patruzeci de mînișterguri ¹
Țesute cu peri de iepuri,
Și patruzeci de ștergare
Țesute cu iarbă mare.

GLXXIII

— Frunză verde de secară,
Scoală, scoală,
Pierde-vară !

---

1. Prosoape.

Toate plugurile ară,
 Numai tu șezi în cămară.
 — Ba eu, zău, nu m'oi scula,
 Că nu am cu ce ara.
 — Scoală, scoală,
 Pierde-vară,
 Că la tata eu mă duc,
 Plug și boi o să-ți aduc!
 — Ba eu, zău, nu m'oi scula,
 Că n'are cine-mi mîna.
 — Scoală, scoală,
 Pierde-vară,
 Că la tata eu mă duc
 Și plugari o să-ți aduc!
 — Ba eu, zău, nu m'oi scula,
 Că n'am cu ce semăna.
 — Scoală, scoală,
 Pierde-vară,
 Că la tata eu mă duc
 Și sămînță îți aduc!
 — Ba eu, zău nu m'oi scula,
 Că nu-i cine sămăna.
 — Scoală, scoală,
 Pierde-vară,
 Că la tata eu mă duc,
 Semănători îți aduc!

— Ba eu, zău, nu m'oi scula,
Că nu am cu ce grăpa.

— Scoală, scoală,
Pierde-vară,

Că la tala eu mă duc
Și o grapă îți aduc!

— Ba eu, zău, nu m'oi scula,
Și nici ochii n'oi căsca,
Și nici mîna n'oi mișca
Pînă tu nu te vei duce,
Pînă ce nu mi-i aduce
Mana dela nouă vaci,
Toată'n gura mea s'o bagi.

— Ba eu, zău, că mă voi duce
Și curînd îți voi aduce
Boala de pe nouă sate
Și ți-oi pune-o ție 'n spate,
Să te scoli cînd s'or scula
Moșul și inătușa mea.

BOCETE

CLXXIV

Nici o moarte nu-i amară
Ca moartea de primăvară,
Pe 'nfrunzitu! codrului,
Pe cîntatul cucului,
Pe ieșitul cucului...
Moarte, moarte, rea mai ești:
Tu acolo năzuești
Unde tu nu trebuiești.
Moarte - acolo - ai năzuit
Unde tu n'ai trebuit,
Că ți-ai pus mîna pe masă
Și ne-ai făcut larg prin casă,
Și ți-ai pus mîna pe grindă
Și ne-ai făcut larg prin tindă,
Și ți-ai pus mîna pe scară
Și ne-ai făcut larg pe-afară.

CLXXV

Ia sama, fiicuță, bine,
Cînd vei merge 'n ceea lume
Că sînt două cărărele:
Nu merge pe cea de jele,
Mergi pe cea de floricele;
Nu merge pe cea de foc,
Mergi pe cea de busuioc;
Nu merge pe cea de jar,
Mergi pe cea de măgheran.
Ia sama, fiicuță, bine,
De ajungi în ceea lume
Înainte-ți vor ieși
Și 'n cale că te-or opri
Doi negri călugărei:
Nu te spăria de ei,
C'aceia-s copiii mei;
Și 'nainte ți-o ieși
Și 'n cale mi te-o opri
O neagră călugărea:
Nu te spăria de ea,
Că și tu te'i face-așa;
Nu te tare spăimînta

C'aceea e soră-ta
Și pe tine te-o 'ntreba
Tu acasă ce-ai lăsat:
Mare jele și bănat,
Tot cu părul despletit,
Cu jele și cu urît;
Tot cu părul desnodat
De jele și de bănat ;/
Și pe mine m'ai lăsat
In mijlocul satului,
La calea bănatului ;
In mijlocul rîtului,
In calea urîtului.

CLXXVI

CÎNTECUL ZORILOR¹

— Zorilor, surorilor,
Mîndrelor voi zînelor,
Ia grăbiți voi de ziliți
Și pe Ion îl întîlniți

---

1. Asupra acestui cîntec, care e tot un fel de bocet, ni se dau următoarele lămuriri: se cîntă — la revărsatul zorilor — în cea dintîi dimineață după moartea unui fe-

Și-l întoarceți înapoi,
 Să vină el iar cu voi
 L'astă lume luminată,
 De Dumnezeu bun lăsață,
 La vînt, ploaie și la soare
 Și la apă curgătoare.
 — Noi, acum vezi că grăbim
 Iacă de loc să zilim,
 Dar nu 'ntoarcem înapoi
 Pe Ion a veni cu noi,
 Ci că vremea ne-a venit
 De pornit la răsărit,
 Unde-i un măr mîndru 'n lorit,
 De tot că s'a veștejit.
 — Zorilor, surorilor,
 Mîndrelor voi zînelor,
 Ce grăbiți voi de ziliți
 Și pe Ion îl despărțiți

cior, unei fete ori unei neveste tinere; versurile sînt rostite de cite patru, șase ori opt femei — rude cu mortul ori streine de el, dar din același sat — și pentru aceasta jumătate din ceata lor se așează într'un colț de-a-lungul casei mortului, iar cealaltă jumătate în alt colț; fiecare din cele două grupuri de femei cîntă cite o strofă, după despărțirile cum sînt însemnate în textul pe care-l dăm.

De jocuri nejucate,
De lucruri nelucrate,
De flori mirositoare,
Dalbe și rumenioare?
— Noi grăbim vezi, de zilim
Nu pe Ion să l despărțim
De jocuri nejucate,
De lucruri nelucrate,
De flori mirositoare,
Dalbe și rumenioare,
Ci că vremea ne-a venit
Acum iară de pornit,
Căci cîte flori împupesc !
Toate pe una jelesc,
Și cîte în lume înflor
Toate lui se 'nchin cu dor,
Și cîte din lume trec
Toate pe el mi-l petrec.
— Zorilor, surorilor,
Mîndrelor voi zînelor,
Ia grăbiți voi de ziliți,
Apoi bine voi să faceți
Pe el înapoi să 'ntoarceți
L'astă lume luminată,
De Dumnezeu bun lăsată,

La vînt, ploaie și la soare,
Și la apă curgătoare,
La frați, surori și la mamă,
Cari pe el cu dor îl chiamă.
— Bine, că noi vom grăbi,
Șt de loc că vom zili,
Dar cine 'n lume că poate
Să 'mplinească doruri toate ?
Ce ursita a ursit
In lume s'a împlinit,
Rămîne nestrămutat
Chiar și pentru împărat.
A plînge putem și noi,
Dimpreună și cu voi,
Plîngeți și voi codrilor,
Mîndrelor pădurilor,
Plîngeți și voi, munților,
Și voi, mîndre văilor,
Plîngeți și voi, apelor,
Dimpreună pietrelor,
Plîngeți, dobitoacelor,
Dimpreună lemne or,
Plîngi tu, lună, și tu, soare,
Cînd omul din lună moare,
Plîngeți și voi, patru vînturi,
Din toate patru pămînturi,

Plîngi, o, lume, și alină
 Clipa cu suspinuri plină,
 Că o stea iar a căzut
 Și din lume a trecut.

CLXXVII

CÎNTECUL CEL MARE ¹

Colea 'n jos și mai în jos
 Este-un măr și este un păr,
 Este-un pat mare 'ncheiat,
 Cu scînduri dalbe de braț,
 Iar în pat cè-i așternut?
 Iarbă verde, pînză nouă.
 Și în pat cine-i culcat?
 ... ², mortul veștedul.
 Dar la cap cine l păzește?
 Moartea, moartea grabnica.
 La picioare cine-i șade?
 Șade cucul voinicul.

---

1. Cîntecul acesta, semănînd cu al „zorilor”, dar obișnuit nu în Bănat, ci prin părțile Siniului, ni se spune că se cîntă la moartea vre unui soț și tot de femei venite la casa mortului, în zorile zilei de înmormîntare; cîntarea se face în uliță, unde femeile stau așezate lingă ferestrele casei.

2. Se amintește numele mortului.

Moartea din grai își grăia:

„Haida cuce, să schimbăm,
Să schimbăm cu glăsurile“.

Cucul din grai își grăia:

„Ba, eu, moarte, n'oi schimba,

Că tu când dai a cînta

Mulți voinici învăduvești,

Copii mici îmi sărăcești,

Conciuri dalbe îmi cernești“.

Cucul din grai își grăia:

„Cînd încep eu a cînta,

Eu colea primăvara,

Ies voinici cu plugurile,

Fete mari cu sucnele,

Neveste cu pînzele,

Copilași cu oile“...

Iată moartea intră'n sat,

Nicăeri nu s'a băgat

Pînă ce-aici a intrat

Și la fereastr' a strigat:

— Iar ieși...¹ pîn' afară.

— Bucuros eu ași ieși,

Dar nu mă pot despărți

De dragă soția mea,

C'am trăit bine cu ea. —

1. Se amintește iarăși numele mortului.

Strigă moartea-a doua oară :

— Ieși... pîn' afară.

— Bucuros eu ași ieși,

Dar nu mă pot despărți

De dragi copilașii mei,

C'am trăit bine cu ei. —

Și mai strig' a treia oară :

— Ieși... pîn' afară.

— Bucuros eu ași ieși,

Dar nu mă pot despărți

De drăguți vecinii mei,

C'am trăit bine cu ei —

Cîntă, cîntă, cocoș gai,¹

Colea 'n stîlpul porțiței

Și în crucea ferestrei

Îngă capul mortului,

C'a apucal

De-a scăpătat

Tot pe valea

Cu jalea,

După dealul

Cu dorul.

1. Cocoș năzdrăvan, care dă prevestiri — poporul crede despre asemenea cocoși că încep să cînte sub cloșcă la trei zile după ce les din găoace.

COLINDE

CLXXVIII

Aslăseară-i seară mare,
Florile dalbe,
Seara mare-a lui Crăciun,
Florile dalbe,
Noi umblăm să colindăm,
Florile dalbe,
Pe-astă vreme 'ntunecoasă,
Pe potec' alunecoasă.
Voi, patru colindători,
Vă alegeți doi din voi
Și vă duceți la grădină,
La grădina Raiului,
Rupeți fir
De calomfir
Și fire de busuioc

Ș'apoi treceți la fântână,
La izvorul lui Iordan,
Muiati fir
De calomfir
Și fre de busuioc
Ș'apoi mergeți colindând,
Doi pe urmă botezând,
Stropiți casă,
Stropiți masă,
Stropiți feți
De coconi creți,
Coconi creți s'or pomeni
Și frumos ne-or dărui
Cu daruri dela părinți;
Siropiți feți de fete mari,
Fete mari s'or pomeni
Și frumos ne-or dărui
Cu năfrămi grele de fir;
Stropiți fețe de bătrâni,
Bătrânii s'or pomeni
Și pe noi ne-or dărui
Cu colac
De grâu curat,
Pe colac vasul cu vin —
Fie ospățul deplin.

CLXXIX

Pe munții cu florile,
O, ler, leroi, Doamne,
Paște Nică oile,
Paște-le, pornește-le,
Dinainte bate-le,
De pe urmă strînge-le,
La merez ¹ întoarce-le.
Dar merezul un' l-a pus?
Sus la vîrful munților,
Sub cel paltin gălbior.
Vînt de vară se scocioară,
Frunza că mi-o scuturară,
Și pe cîmp o revărsară,
Oile se 'ntăriloră,
Mare ramăt ² că făcură
Dela cer pîn' la pămînt,
De le-a auzit Domnul Sfînt.
Jos la ele-a scoborît.
Și din gură a grăit:
„Hai tu, Nică, făt frumos,
Ale cui sînt ceste oi,
De sbierar' așa frumos,

1. Loc umbrît unde se odihnesc oile cînd este prea cald.

2. Zgomot.

Aşa frumos, curios ?
Zise Nică, făt frumos :
„Hai, drag Doamne milostive,
Ce slătuşi de mă 'ntrebaşi ?
Cu dreptul spune-ţi oi.
Ale cui sînt ceste oi :
D'ale tale cu-ale mele ;
Eu le pasc, tu le păzeşti,
Eu le mulg, tu le 'mmulţeşti,
Eu le tund, tu mi le creşti“.
Grăi bunul Dumnezeu
Cătră Nică, făt-frumos ;
„Fie-ţi ele dăruite
Dela mine pentru tine,
Ca dela un bun părinte,
Că-s prea cu cuvîntul dulce,
Numai tu mie să-mi dai :
La Sînzienne
Două m'ele,
La Sînjorz
Un miel frumos,
La Ispas
Un bulz de caş“.

Dară Nică, făt frumos,
Dînsul fie sănătos.

Cu-ai săi frați, cu-ai săi părinți —
Ai lui Dumnezeu să fiți !

CLXXX

Coborît-a, coborît,
Coborît-a Domn din cer
Pe-o scară dalbă de ceară.
Sfîntul soare răsăria,
Sfînta ceară se topia.
Dumnezeu și soțul său
Se luară și plecară
Peste vii, peste moșii,
La mijlocul satului,
La casa bogatului.
Acolo, dăc' ajungea,
Dumnezeu din grai grăia :
— Bună seara, muncitori !
— Mulțam vouă, cerșitori !
— Gata-i cina s'o cinăm ?
— Cina-i gata pentru noi,
Că-s mai mare domn ca voi.—
Dumnezeu cu soțul său
Se luară și-mi plecară
Peste vii, peste moșii,

La capătul satului,
La casa săracului.
Acolo, dac' ajungea,
Dumnezeu din grai grăia :
— Bună seara, muncitori !
— Mulțam vouă, călători !
— Gata-i cina s'o cinăm ?
— Cina-i gata, cam puțină ;
Hai, cu toții s'o cinăm ;
Dacă nu ne-om sătura,
Bun e Domnul : mi-o mai da. —
Dumnezeu cu soțul său
Se luară și plecară
Pe dunguța Iadului,
La casa bogatului.
Acolo, dac' ajungea,
Dumnezeu din grai grăia :
— Uite, Petre, 'n stînga mea,
Spune-mi mie ce-i vedea.
— Ce văzui mă spăimîntai :
Văd casa bogatului
Chiar sub talpa Iadului,
In cuțite ascuțite. —
Dumnezeu cu soțul său
Se luară și plecară

Pe dunguța Raiului,
La casa săracului,
Acolo, dac' ajungea,
Dumnezeu din grai grăia:
— Uite, Petre 'n dreapta mea,
Spune-mi mie ce-i vedea.
— Ce văzui mă 'mbucurai:
Văd casa săracului
In mijlăcul Raiului
Stînd cu mesele întinse
Și tot cu mîncări cuprinse.—
Dumnezeu cu soțul său
Se luară și sburără,
Sus la cer se ridicară.

O cîntăm ș'o colindăm
Și la gazdă i-o 'nchinăm.

CINTECE BĂTRINEȘTI

CLXXXI

MIORIȚA

Auzi, mîndră, ce se-aude
Peste cel vîrfuș de munte ?
Trei miori dalbe cornute,
Trei miori dalbe sbierînd,
Trei păcurari trîmbișînd.
Numai unu-i streinel,
Cu trîmbișa lingă el ;
Ceialalți trei mi-l mînară
Cu două găleși a-mîină
Să le-aducă apă lină.
Pînă streinul venia
Ceialalți legea-i făcea —

Mîncînd carne de mioară
 Şi bînd apă de izvoară —
 Că pe strein să-l omoară.
 Streinul că i-a rugat
 Să-l mai lase aţita:
 „Să trîmbiţ mamei una“.
 Ceialalţi că l-au lăsat,
 El trîmbiţa a luat
 Ş'a 'nceput a trîmbiţa:
 Văile se scutura,
 Muntii se cutremura.
 Şi mă-sa l-a auzit,
 La el iute a venit;
 Hainé negre că şi-a luat,
 Cătră el a şi plecat.
 El din gur' a cuvîntat:
 „Eu ştiu, maică, c'oi muri
 Şi pe mine mă 'ngropaţi
 În strunguţa oilor,
 În uşa spălărilor ¹,
 Şi în loc de crucişoară
 Îmi puneţi o trîmbicioară,
 Şi în loc de buhăşel ²

1 Partea strungei de care se razimă ciobanii ca să mulgă oile.

2. Brad ce se pune la groapa flăcăilor.

Ami puneți un buciumpul,
Și cînd vîntul o sufla
Buciumul o buciuma,
Trîmbița o trîmbița,
Oile cele cornute
Mîndru m'or cînta pe munte,
Oile cele bălăi
Mîndru m'or cînta pe văi.

CLXXXII

CIOBĂNAȘUL

— Foaie verde de trei flori,
Ciobănaș dela miori,
Un' ți-a fost moartea să mori ?
— Sus în vîrfu munțelui,
In bătaia vîntului.
La cetina bradului.
— Și de ce moarte-ai murit ?
— De trăznet cînd a trăznit.
— De jeliț cin' te-a jeliț ?
— Pașările-au ciripit,
Pe mine că m'au jeliț.
— De scăldat cin' te-a scăldat ?
— Ploile cînd au plouat

Pe mine că m'au scăldat.
 — De 'mpînzit cin' te-a 'mpînzit ?
 — Luna cînd a răsărit
 Pe mine că m'a 'mpînzit. •
 — Lumînarea cin' ți-a pus ?
 — Soarele cînd a fost sus
 — De 'ngropat cin' te-a 'ngropat ?
 — Trei brazi mari s'au răsturnat,
 Pe mine că m'a 'ngropat.
 — Fluierașul un' l-ai pus ?
 — În craca bradului sus
 Și cînd vîntul mi-o bătea
 Fluierașul mi-o cînta,
 Oile s'or adună,
 Pe mtne că m'or căta.

CLXXXIII

MEȘTERUL MANOLE

Negru-Vodă sta,
 Sta și se chitia :
 De-o da Dumnezeu,
 Chiar pe gîndul meu,
 Eu o să pornesc

Ș'o să poruncesc
Poruncă domnească,
Treaba să pornească
Și să se zidească
Sfintă mănăstire
Pentru pomenire,
Chip de pomenire
Pentru 'nchinăciune.
Negru-Vodă sta,
Sta și se ch'ia
Și se tot gîndia,
Că tot ce căta
El tot nu afla :
Meșter după gînd
Și după cuvînt..
Și el și-a găsit
Un meșter, Manole,
Meșter de zidit
Și de plănuit
Și la început
Și la isprăvit :
De nu i-o plăcea,
Un ban să nu-i dea ;
De n'o isprăvi,
Capu-l¹ jurui

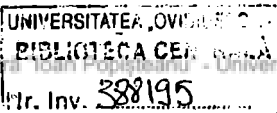
1. A jurat pe capul lui.

Să i taie și mâni,
Să le dea la cîni.
Și el mai avea
Doisprezece zidari
Și nouă pietrari,
Nouă meșteri mari,
Cu Manole zece,
Care mi-i întrece...
Pe Argeș în jos.
Pe un mal frumos,
Negru-Vodă trece
Cu tovarăși zece
Și cu doisprezece.
Și ei tot mergeau
Și tot plănuiu
Și nu mai aflau
Loc de mănăstire
Și de pomenire,
Chip de pomenire
Pentru nchinăciune.
Iată, cum mergeau
Și cum tot zoriau
Pe cale, cărare,
Pe drumul cel mare,
Ei mi-și ajungeau

Mîndru flăcăuaș,
 La oi strungăraș,
 Oile-mi păzia,
 Din fluier doinia
 Și nu bindisia¹.
 Negru-Vodă sta
 Și se tot chitia,
 Din gură zicea :
 — Mîndru flăcăuaș,
 La oi strungăraș,
 Pe unde-ai trecut
 Nu ai fost văzut
 Un zid învechit
 Și nemîntuit ?
 De vei fi văzut
 Și vei da cuvînt,
 Eu am juruit²
 Trei sute de oi
 Ș'o sută de miei
 Și doi ciobănei.
 — Doamne, Negru-Vodă,
 Pe unde-am trecut
 Cu turma păscînd,
 Spun drept c'am văzut

1. Nu avea nici o grije, nu-i păsa de nimic.

2. Am făgăduit (cu jurămînt).

Un zid învechit,
Un zid părăsit
Și neisprăvit,
Foarte mucezit ;
Și că mi-i de turmă,
Că nu-i dau de urmă,
Că v'ași arăta
Și v'ași îndrepta. —
Vodă ce-mi zicea ?
„Ihai, strungăraș,
Mîndru flăcăuaș,
Pui de Romînaș,
De ți-o pieri una,
Ție ți-oi da două ;
Și de piere două,
Ți oi da la loc nouă“ .
Foaie arțăraș,
Mîndru flăcăuaș,
La oi strungăraș,
Turma și-a lăsat,
Turma și-a uitat
Și mi s'a luat
Tot cu Negru-Vodă,
Cu nouă zidari,
Decisprece pietrari,

Nouă calfe mari
Și Manole zece,
Care mi-i întrece.
Pe Argeș in jos,
Pe un mal frumos
Ei au nimerit
La loc de grindîș¹
La verde desiș,
Și ei au aflat
Un zid învechit
Și nemîntuit,
Foarte învechit,
Foarte mucezit.
Negru-Vodă sta
Și se bucura
Și se tot chilia
Și se tot gîndia.
Iacă ce zîcea:
„Doisprece pietrari,
Nouă meșteri mari,
Nouă calfe mari
Și Manole zece,
Care vă întrece,
Voi vă apucați

---

1. Loc cu ridicături, cu dealuri mici.

Și să vă legați
Aici să mi durați,
Chiar din temelie
Pîn' la săvîrșie,
Mîndră mănăstire,
Chip de pomenire
Pentru 'nchinăciune.
Dar voi ca să știți
Și să vă siliți :
Altă mănăstire
Să nu fie 'n lume,
Mîndră și frumoasă,
'Naltă și chipoasă :
Să se mire Domnii,
Domnii și 'mpărații".
Manole stetea
Și se socotia,
Planuri că scotea
Și nu zăbovia,
Lucrul că pornia,
Sforile 'ntindea,
Locul măsura
Și se apuca :
Zidul că pornia,
Zidul că suia

Și se ridica.
Foaie de lălea,
Geaba se 'ntrecea,
Geaba tot zoria
Din zori pînă'n noapte
Cu sudori de moarte,
Că orice lucra,
Ziua ce zidia,
Noaptea se surpa.
Zi întâia-așa,
A doua așa,
A treia așa
Pîn'la săptămîna.
Meșterii șiliau
Ș' mereu lucrau,
Dar Manole sta,
El nu mai lucra,
Ci mereu gîndia
Și se chibzuia.
Și mi se culca,
El, mări, visa
Visul aievea.
Și de se scula,
El așa zicea;
„Voi, nouă zidari,

Nouă meșteri mari
Și cu doisprezece,
Care nu mă 'ntrece,
Voi nu mai lucrați
Și mă ascultați :
De cînd m'am culcat,
Iată ce-am visat :
Se făcea, făcea,
Și se arăta
Ciohodar¹ nemțesc
Pe zidul domnesc.
El că tot striga
Și tot cuvînta :
„Geaba tot lucrați
Și vă supărați,
Că n'îți isprăvi
Pîn'ce n'îți zidi
Chiar în temelie,
Tînără și vie,
O dalbă soție“.
Deci voi, meșteri mari,
Calfe și zidari,
Voi dacă voiți
Ca să isprăviți

---

¹ Slugă la Curtea domnească.

Ceastă mănăstire,
Chip de pomenire,
Voi făgăduiți
Și vă juruiți
Pe pîne, pe sare,
Pe sfinte icoane
Și pe zilișoare:
Acas' de vă duceți,
Nevestei nu spuneți,
Și mîni dimineață,
Pe rouă, pe ceață,
Care s'o sili
La zid de-a veni,
Pe ea voi zidi".
Foaie de mărari,
• Doisprece zidari,
Nouă calfe mari,
Ei mi-au juruit,
Dar nu s'au ținut:
Acasă de-au mers,
Nevestei au spus
Că ce-o fi să fie
La zid să nu vie
Și să se trezească,
De vrea să trăească.

Floare ș'o lalea,
Ziua că zoria,
Meșterii lucra,
Dar Manolé sta,
Nici că mai lucra,
Ci mi se ruga
Și se tot uita,
Drumul cerceta,
Iată că zăria :
Cineva venia
Și venia, venia
Și mi-și aducea
Prînz de mîncătură,
Vin de băătură.
Și venia, venia
Și mi-o deslușia :
Soșioara lui,
Nevestica lui,
Floarea cîmpului.
Cît el o vedea,
Inima-i plîngea,
Milă că i venia
Și se închina
Și mi se ruga
Cu lacrimi de foc.

S'o'ntoarne din loc :
„Dă, Doamne, pe lume
O ploaie cu spume;
Cum n'a mai văzut
Om de pe pămînt.
Mîndra o vedea
Și s'o'nspăimînta ;
Doar de-o zăbovi
Alta de-o veni,
In zid de oi zidi“ .
Dumnezeu că vrea,
Ruga-i asculta,
Ploaie că dedea,
Și dete o ploaie,
Ploaie cu puhoaie,
Și făcu părae
Și umplu șivoaie.
Apele creștea
Și mereu ploua
Și mereu turna,
Dar ea, vai de ea,
Nici că se 'nturna,
Nici se 'nspăimînta,
Că mereu venia
Și la drum zoria.

Manole-o vedea
Și mi se'ngrijia
Și se 'nspăimînta,
Groază că-i era
'Și se tot ruga:
„Dă, Doamne, un vînt,
Un vînt pe pămînt,
Copaci să răstoarne,
Mîndra să mi-o'ntoarne..
Doar o zăbovi,
Nu s'o prileji
In zid de-a zidi“.
Domnul asculta,
Vîntul că pornia
Și sufla, sufla,
Munții răsturna,
Copaci răsturna
Și ea, vai de ea,
Pe drum tot zoria
Și se apropia.
Manole-o vedea,
El mereu ofta
Și iar se ruga :
„Dă, Doamne, pe lume
Intunec mare

Cum nu s'a văzut
Pe acest pămînt.
Nevestica mea,
Inimioara mea,
Doar s'o 'nspăimînta
Și s'o 'mpiedeca,
Bucate-o vărsa
Și s'o înturna.
Doamne, Dumnezeu,
Fă pe gîndul meu,
In gînd ca să-i deie,
Să se ducă'n lume
După bou bălan,
Că-i pierdut de-un an;
Și tot l-o căta
Și nu l-o afla ;
Doar s'o zăbovi
Și s'o prileji.
Alta ca să vie,
S'o zidim de vie
Chiar în temelie".
Domnu-l asculta,
Întunerec da,
Cum nu s'a văzut
Pe acest pămînt.

Și ea tot venia
Și venia, venia
Și se 'mpiedeca
Și iar se scula,
La drum purcedea,
Bucate vărsa,
Apoi se 'nturna
Și apoi pleca
După bou bălan,
Că-i pierdut de-un an.
Și dacă afla,
Măcelar căia
Și-l măcelăria ;
Și dacă-l gătia,
Bucate-l făcea ;
Și dacă gătia,
Cu grabă pleca
Și la drum zoria,
Și venia, venia,
Iată că sosia.
Iar bietul Manole,
Meșterul Manole,
Mi se 'ngîndura,
Mi se 'ntuneca
Și cu grai grăia :

„Doisprece pietrari,
Nouă meșteri mari,
Luați de o zidiți,
Să nu mi-o trudiți,
S'o zidiți de vie
Chiar în temelie“.
Meșterii rîdeau
Și cu ea glumiau
Ș'apoi mi-o luau,
Pe zid mi-o puneau,
În zid o zidiau.
Dar ea, vai de ea,
Ea nu mai rîdea,
Ci cu grai grăia :
„Doisprece pietrari,
Nouă meșteri mari,
De o fi cu glumă,
Gluma nu vi-i bună“..
Manole-auzia,
Din gură ofta,
Nimic nu zicea.
Zidul se suia
Și se ridica
Dela gleznișoare
Pîn' la pulpișoare.

Dela pulpişoare
Pîn' la ŃiŃişoare,
Dela ŃiŃişoare
Pîn' la ochişori.
Meşterii zoriau
Şi mi-o învăliau,
Cu lucrul grăbiau,
Şi tot se-auzia,
Şi se desluşia :
„Manole, Manole;
Soşiorul meu,
Dulcişorul meu,
Zidul că mă strînge,
ŃiŃişoara-mi strînge,
Lăptişoru-mi curge,
Copilaşu-mi plînge,
Trupuşoru mi frînge!“
Manole-auzia,
Cu oftat ofta,
Cu gura grăia :
— Taci, mîndruşa mea,
Dumnezeu vrea
La el să te ia
Şi noi să gălim
Şi să isprăvim

Ceastă mănăstire
Pentru 'nchinăciune,
— Copilașul meu
Cițe l o lăpta?
— Zînele-or vedea
Și l or alăpta.
— Cine l-o scălda?
— Ploaia c'o ploua
Și mi l-o scălda.
— Cin' l-o legăna?
— Vîntul o sufla
Și l-o legăna,
Pîn' s'o face mare.—
Meșterii zoria,
Lucrul le mergea;
Ială, isprăvia,
• Bine le părea...
Cu opt telegari,
Cu opt armăsari,
Trăsură domnească,
Ceată 'mpărătească
Și cu Negru-Vodă
Și boierii țarei,
Trec la mănăstire
Ca să se închine.

Iată c'ajungeau
Și ei de-mi vedeau,
Mult se minunau.
Luna că stelea,
Soarele mergea.
Foaie ș'o lalea,
Negru-Vodă sta,
Sta și se uită
Și se minuna
Și din grai grăia :
„Doisprece pietrari,
Nouă meșteri mari
Și Manole zece,
Care vă întrece,
Voi că v'ați silit
Și m'ați mulțumit,
Eu v'oi da averi,
V'oi face boieri :
Să-mi spuneți cu drept,
Cu mîna la piept,
Dacă v'apucați
Alta să durați,
Altă mănăslire
Pentru 'nchinăciune,
Mult mai strălucioasă
Și mult mai frumoasă ?“

Foaie de măcriș,
Sus pe-acoperiș,
Manole stetea,
Nimic nu zicea,
Dar cei meșteri mari,
Calfe și zidari,
Ei că se 'ngîmfau
Ș'asa răspundeau:
„Doamne Negru-Vodă,
Noi că ne legăm
Și ne apucăm
Alta să durăm,
Altă mănăstire
Pentru pomenire
Mult mai strălucioasă
Și mai arătoasă
Și mult mai frumoasă“.
Foaie ș'o lalea,
Negru-Vodă sta,
Stă și se chitîia,
Apoi poruncia,
Scările lua
Și că mi-i lăsa
Sus pe-acoperiș,
Vîntul să mi-i bată,

Ploaia să-i răsbată,
Foamea să-i mănince,
Setea să-i usuce,
Să nu mai trăească
Și să pomenească
De-altă mănăstire
Pentru pomenire
Așa arătoasă,
Mîndră și frumoasă.
Meșterii cei mari,
Calfe și zidari,
Ei dacă vedeau,
Aripi își făceau,
Aripi, aripioare
Din scînduri ușoare
Și se încercau,
Ca șoimi sburau,
Dar unde picau
Stîncă se făceau.
Dar bietul Manole,
Meșterul Manole,
Aripi și-a făcut,
Cum s'a priceput,
Dar unde-a picat
Dumnezeu a dat

O mîndră fîntînă,
Cu apă pușină,
Cu slove săpate,
Cu slove din carte,
Să se pomenescă —
Boieri dumneavoastră,
Dacă nu era,
N'aveam ce cînta.

CLXXXIV

IOVAN IORGOVAN

Verde de-o mălură,
Pe-âl vîrf de măgură
De trei zile-mi cură
Ploaie și cu bură
Și nu se răsbună.
Verde-o izmă creață,
Joi de dimineață,
Pe rouă, pe ceață,
El a mînecat
Cu patru surori
Să-și adune flori,
Să 'mpartă la veri;

Flori că-și aduna,
 La veri împărția...
 Iovan Iorgovan
 Singur el pe cal;
 Călușelul lui
 Puiul leului;
 -Seulița lui
 Teasta zmeului;
 Chingulița lui
 Două năpîrcele
 De coade 'nvrăjbite,
 Lîngă cal chitite;
 Pofilașul¹ lui
 Coadă zmeului;
 Friulețul lui
 Doi bălăurei
 De guri încleștați,
 Peste oblînc dați.
 El s'a mînecat
 Cu roua 'n picioare,
 Cu ceafa 'n spinare.
 „Haideți, neică, haida...”

1. Cureaua ce se trece pe sub coada calului.

Cu ogari în provaz ¹
Merge de mirăz ²,
Cu șoimei pe mină
Merge de minunc,
Cu vijla ³ 'nainte
Mult mergea de frunte.
Ceața c'o 'ntîlnia
Și el o 'ntreba ;
„Ceața, soru-mea,
Dar tu n'ai văzut
Pe-acia trecînd
Surioara noastră ?“
Ceața-i răspundea :
„Iovane, Iovane,
Frate Iorgovane,
Și de-oi fi văzut-o,
Crezi, n'am cunoscut-o ?“
Iovan răspundea :
„Ceața, soru-mea,
Lesne-i de-a cunoaște-o :
Cosicioara ei
Doi bălăurei

1! Fringhie, lanț,

2. De mirare, de minune.

3. Cine de vînat.

De guri încleștați,
Pe spate lăsați.“
Alit că vorbia,
Iovan că pleca
'Nainte mergea,
La Cerna-ajungea
Și iar că striga :
„Cerno, soru-mea,
Inceală-ți talazul
Și tot urletul,
Să-mi trec cu murgul
In munții Sfranțului
Ș'ai Sfranciogului,
Eu să-mi învinez
Cerbi și căprioare,
Pasări gălbioare,
Ce-s dulci la mîncare,
Scumpe la vînzare.“
Cerna că 'nceta,
Vadul și-l seca,
Iovan că trecea
Și din munți striga :
— Moșoi, Moșoiaș,
Domn din Făgăraș,
Săruta-mi-te ași.

'N față și 'n obraz :
Moțoi, Moțoiel,
Domn din Făgărel,
De nu e ca el.
— Iovane, Iovane,
Frate Iorgovane,
Tu ce ai cătat
In munții Sfranțului ?
Ș'ai Sfranciogulul
Tu te prăpădești.
— Ce, n'ai auzit
De-o hală¹ de șarpe,
Dumnezeu s'o bată,
Șarpe 'ncolăcit ?
• El cînd flămînzește
Capul că-l coboară
Iară jos la țară,
Îa cîte-o văcșoară,
Cinează 'ntr'o seară.
— Moțoi, Moțoiăș,
Domn din Eăgăraș,
De cînd maica m'a făcut
Toate halele-am bătut,

---

1. Făptură fantastică (bălaur ș. a.).

Ș'am să-mi tai și șarpele,
Să mi scot toate vitele. —

Atît Iovan grăia,
Apoi îmi pleca
In tîrg în Sibiu,
Și mi-și tîrguia
Paloș de mischiu ¹.

Atunci cînd venia
Și el că pîndia
La gaură sta
Trei zile de vară
Trei de primăvară,
Iar cu zi cu noapte
Cari fac douăsprece :
Ii sta inima rece
Pe șarpe să-l sece. —
Șarpe 'nflămînzia,
Capul că-l scotea,
Mai tot că-mi ieșea,
Iovan că-l vedea,
Buza și-o mușca,
'Ndărăt se trăgea,
Din gură grăia :
„Cè mai fu asta ?

1. Oțel de o fabricație specială pentru arme; oțel magnetizat.

„Asta ne-o mînca.”
In soare se da,
Cu paloș trăgea,
Bucăți că-l făcea,
Capu i releza.
Șarpe ce făcea ?
Fuga 'n Cerna da.
Iovan ce lucra ?
După el se lua
Iovan, chiotind,
La Cerna mergea
Și iar se ruga :
„Cernă, Cernișoară,
Cum ești urlătoare,
Să-mi fii vorbitoare,
Inceală-ți talazul
Și tot urletul
Și să-ți seci vadul,
Ca eu să-mi aud
Copoi alătrînd,
Șarpe tot fugind.”
Cerna-i răspundea :
„Iovane, Iovane,
Frate Iorgovane,
Tu de mi-i aduce

O cegă păstrună
Și 'n mine s'arunci,
Eu o să-mi prășesc
Ca-alelalte bălți —
Și de vrei tu poji.“
Iovan de-auzia,
Viteaz că era,
Repede-aducea,
In Cerna-arunca
Cerna că 'nceta,
Vadul și-l seca,
Iovan izbulia,
Șarpe că ieșia,
Iovan că-l gonia.
Șarpe ce făcea ?
In gaură 'ntra
Și 'ncepea, vorbia :
„Iovane, Iovane,
Rău ai făcut de m'ai tăiat,
Că rău am făcut pe lumea asta,
Dar mai rău pe aialallă.
Eu, zău, voi zăcea,
Mușit' oi făcea
Și voi trimitea,
Vite-oi venina,

Voi le-ți afuma
Și nu le-o trecea.
Alîl că vorbia,
Și Iovan pleca,
Calu 'ncăleca.
El mai înîlînia
O fată sălbatică,
Mare, năpraznică,
Ce cum îl vedea
Ea 'ți și striga
Cu un glas duios
Pe Dunăre 'n jos :
„Iovane, Iovane,
Chiamă-ți ogăreii
Și toți șoimeii,
C'ogării mă pișcă,
Feșișoara-mi strică.
De nu i'i chema,
Rău te-oi blestema,
Mai bine n'oi zice :
Cînd Cerna vei trece,
Să te-ajungă 'ndată
Blestemul de fată.
Să mi te faci piatră.“
Iovan n'asculta,

De drum își vedea,
 Fata-l blestema :
 Il ajunsese 'ndată
 Blestemul de fată,
 De fată curată,
 Că se făcu piatră.
 Pe-ăl mijloc de apă
 Ș'acum se cunoaște
 Copită de cal,
 Chiară de ogar,
 Picioruș de om.
 Ghieruță de șoim.

CLXXXV

MARCU VITEAZUL ȘI CRIVĂȚUL

La fântâna Gerului,
 Sub aripa Cerului,
 E Marcu, pașa bătrîn,
 Că mustățile de brumă,
 Cu barba de chidinie¹,
 Cu toiag de ghiață'n mînă,
 Cu trei sute de haiduci,

¹ Promoroacă.

Toji călare pe cai murgî.
Și cînd seara că sosia
De tĂbărît cĂ tĂbĂra
In moșia CrivĂțului ;
I-a pĂscut livezile,
I-a bĂut izvoarele,
I-a tĂiat dumbrĂvile,
De-a atĂrnat armele.
Iar CrivĂț cĂnd auzia,
El la Marcu cĂ venia,
Și așA cĂ-l Ăntreba :
„Bine-i, Marcule, așA ?
Ce cauți Ăn moșia mea,
Tu și cu oștirea ta ?
Mi-ai pĂscut livezile,
Mi-ai turburat apele,
Mi-ai tĂiat dumbrĂvile
Ș'ai atĂrnat armele“.
Marcu din gurĂ grĂia :
„Taci tu, CrivĂț, pĂnĂ mĂne,
CĂ-s cĂtanele armate
Și mi-e fricĂ cĂ te-or bate“.
CrivĂț dela el pleca,
VĂnturi mari cĂ-mi aduna :
Peste noapte

Ger de moarte.
Oastea lui Marcu pleca :
„Marcule,
Bolundule ¹,
Dă-ne 'nvățul dela tine
Ca să ieșim pînă mine“.
El așa că-i învăța :
„Spargeți șeile
Și ațîțați 'ocurile
Și vă 'ncălziți minile.
Dați, dați, dați cu tunurile“...
Ei așa că mi-și făcea :
Focurile ațîța
Și tunurile slobozia.
Dar Crivăț cînd abătea
Și cenușa le-o sufla,
Ei la Marcu că plecă :
„Marcule,
Bolundule,
Dă-ne 'nvățul dela tine,
Că ne prăpădim cu zile“.
Marcu astfel le zicea :
„Prindeți-vă caii voștri,
Prindeți i și-i spînceați

---

1. Nesqcotitule, nebunule.

Și în coșuri vă băgați,
Și puținel vă 'ncălziți,
Și cu tunurile dați*.
Ei așa că mi-și făcea,
Caii că mi-și prindea
Și frumos îi spinteca,
Și puținel se 'ncălzia.
Și Crivățul cînd abura
'Sloi de ghiajă că-i făcea;
Numai Marcu că-mi scăpa,
In ziuă că mi-și ieșia,
Pe cal încăleca
Și spre Crivăț că pleca,
Acolo că-mi ajungea,
Inainte-i 'ngenunchia,
Poalele îi săruta,
Crivăț se milostivia
•De mare rugi ce-i făcea,
Apă-vie că îi da.
Peste oaste arunca,
Mai frumoasă se făcea.

CLXXXVI

GRUIA ÎN ȚARIGRAD

Colo, sub umbra de fag,
 Ședea Gruia cu Novac;
 Gruia ședea 'ngîndurat,
 Iar Novac i-a cuvîntat:
 „Măi tu, Gruie, fiul meu,
 Nu-mi place năravul tău:
 Cu beșivi te oriăcești
 Și capu-ți primejduești.,,
 Și nimica n'ai lucrât,
 Ci averea mi-ai prădat“.
 Iar Gruia suspina,
 În picioare se scula —
 Dar Novac iarăși zicea:
 „Spune-mi Gruie,
 Paiule:
 Ori ți-i dor de pribegit,
 Ori ți-i de căsătorit?“
 Gruia din grai a grăit:
 „Nu mi-i de căsătorit,
 Ci mi-i dor de pribegit;
 Nu mi-i dor de însurat,
 Ci mi-i dor de Țarigrad.“

Atunci Novac se scula
Și așa mi-l înfrunta:
„De-o fi bine, de-o fi rău,
Fă după cuvîntul meu,
Nu lucra de capul tău;
In oraș dacă-i intra,
Multe buți nu deșerta,
Că de moarte t'ii 'mbăta;
Apoi Turcii te-or găsi,
Peste tine-or năvăli,
La tine s'or repezi,
Și cu funii te-or lega,
De m'o prinde mila ta:
Cu trei funii de fuior,
Ca fluierul la picior,
Cu trei funii de mătasă,
Că și mîna 'n cot de groasă,
In temniță te-or băga,
Cu fiare te-or încărca.
Lumină nu-i mai vedea...“
Gruia 'n samă nu băga,
Trei cai mîndri înșeua
Și pe-un sur încăleca.
Surul repede pornește,
Că-l încoardă pintenește,

Și la Țarigrad s'osește,
Și se-oprește peste drum,
Unde-i vinul cel mai bun :
La cornul piațului,
La birtu 'mpăratului.
Gruia 'n birt dacă infra,
Cătră Anița striga :
„Hei, Aniță,
Birtășiță,
Adu-mi vinul cu vadra,
Să-ți dau bani cu grămada ;
Adu-mi vin nemășurat,
Că-ți dau ban nenumărat“.
Birtășița-i aducea,
Vinul nu-l mai măsură ;
Gruia nu bea cum se bea,
Ci pe loc vasul golia.
De trei zile bea deplin
Ș'a băut trei buți de vin,
A mîncal ș'o vacă grasă,
Dar n'a pus un ban pe masă.
Cînd Anița bani cerea,
Gruia nu prea 'nțelegea,
Palma pumn mi și-o făcea,
Peste față m-o lovia,

Sîngele că mi-o pornia.
Dar Anița ce lucra ?
Haina alb'o lepăda
Și 'n cea neagră se'mbrăca,
La 'mpăratul alerğa.
Impăratul o 'ntreba :
— Ce-i, Aniță,
Birtășiță ?
Că trei ani s'au împlinit
De cînd tu n'ai mai venit.
— Inălțate
Impărate,
Am venit să-mi faci dreptate,
C'a picat în birtul meu,
Fără frică 'n Dumnezeu,
Un voinic ardelenesc,
Poartă 'n cap clăbăț¹ domnesc,
Are haine vitejești
Și trei cai moldovenești,
De trei zile bea deplin,
A băut trei buți de vin
Ș'a mîncat o vacă grasă,
Dar n'a pus un ban pe masă ;

---

1. Căciulă.

Cînd de bani îi pomenii
Peste față mă lovi,
Sîngele de mă porni.—

Impăratul se 'nfrica
Și se puse a 'ntreba :

„Hei, Anișă,
Birtășiță,

Cum voinicul ți-se 'mpare,
Ce fel de făptură are ?“

Iar Anișă răspundea :

„Nici nu-i 'nalt și nici nu-i gros,
Cum e omul mai frumos ;

Dar voinicul e osos,

Cum te prinde, cum pici jos ;

Și-i cam roșu, roșcovan,

Gîndești că-i un căpitan,

Și se uită pe sub gene,

Cît lumea de el se teme ;

De trei palme lat în frunte ;

Și nu prea vorbește multe ;

Pe din sus de gurișoară

Are mîndră mustăcioară,

Ș'are 'n căciulă o piatră,

Luminează lumea toată“.

Impăratul auzia,

La față îngălbenia
Și din grai așa grăia :
„Tu, Aniță,
Birtășiță,
Eu de-aici nu te-oi lăsa
Pînă tu nu mi-i jura
Să nu-i spui că mi-s acasă,
C'atunci sîngele îmi varsă :
Voinicelu-i mare drac,
Că e Gruia lui Novac :
Corbii de l-ar fi mîncat !
Că nimica n'a lucrat,
Fără țară mi-a prădat ;
Du-te-acasă și-i dă vin,
Pune-i vasul, cum stă plin,
Să i dai tot cît va pofti,
Și de bani nu-i pomeni,
Că eu toate ți-oi plăti ;
Și de-l poți tu îmbăta,
Turcii să-l poală lega,
Cu bani grei te-oi îmbrăca“.
Anița, dacă ieșia,
Cătră casă se 'ndrepta ;
Cînd în birt mi se băga,
Gruia din ochi se'ncrunta,

Cătră dînsa se răstia :

— Unde-ai fost, lioarcă¹ bătrînă ?

— In vecini după lumină.

— Şezi acasă, nu umbla !

Adû-mi vin, nu te 'mbia !—

Ana vin îi aducea,

Voie bună de-i făcea ;

Dar nu bea precum se bea,

Ci bea vinul pipărat,

Sub masă cădea de beat,

Sub masă se tăvălia

Ş'apoi mort îmi adormia.

Turcii dac'au auzit

Că Gruie e adormit,

Ca o turmă se strîngea,

Cît pe-afară nu 'ncăpea,

In casă dacă intra,

Sta în loc şi se mira,

Dar Turcii nu cuteza

De voinic a se-apuca.

Atunci iac' un Turc bătrîn,

Cu o barbă de păgîn,

Cătră Turci mi-se 'nlorcea

1. Femeie nevrednică.

Și așa le cuvînta :
„Turcilor,
Boierilor,
Ce mai stați,
Ce vă mirați
Și pe Gruie nu-l legați ?
Acum Gruia-i mort de beat,
Cum e mai bun de legat.“
Turcii iute se-apuca
Și pe Gruia mi-l lega
Cu trei funii de fuior,
Ca fluierul la picior,
Cu trei funii de mătășă,
Ca și mîna 'n cot de groasă.
Cînd cu funiile-l strîngea
Gruia se mai deștepta,
Se 'ntindea, și mai căsca,
Funiile se rupea ;
Dar o funie de mătășă
Tot întreagă mai rămasă,
Că așa i-a cuvîntat,
Tatăl său, cam supărat,
Cînd de acasă a plecat.
Gruia ochii deschidea,
Cătră Turci așa zicea :

„Turcilor,
Vitejilor,
Deslegați mă un pic,
Că mai am un lucru mic :
Să bag mîna 'n buzunar,
Să scot pană, călimar,
Și să scriu la tata carte,
Ca să știe de departe
Că e Gruia la 'nchisoare —
Astăzi, mîne, poate moare“.
Dar Turcii se prefăcea,
Pe Gruia nu-l pricepea
Și pe Gruie`mi-l ducea
Tot pe sus, ca pe pașa,
Drept la țărmurile mării,
Unde-și bagă Turcii robii.
Acolo mi-l deslega,
Și în fiare mi-l strîngea,
Tot în fiare
Pînă 'n brîu,
Tot în lanț
Pînă 'n grumaz.
Șade Gruia la 'nchisoare,
Astăzi, mîne, tot nu moare ;
Șapte ani s'au împlinit,

De el nu s'a auzit ;
Șapte ani au și trecut,
Novac de el n'a știut.
Și Novac se întrista
Cătr'un corb așa grăia :
„Corbule, pasăre neagră,
Tu să sbori în lumea 'ntreagă,
Să-mi spui veste de fecior,
Că de dorul lui eu mor.
De-ai făcut vre-odată bine,
Fă acum și pentru mine :
Șapte ani s'au împlinit,
De Gruia n'am auzit,
Nu știu 'n țapă-i înțăpat
Ori în temniță-i băgat,
Ori în apă e 'nnecat
Și pe prund e aruncat“.
Corbul iute se 'nălța
Și din aripi flutura,
Din gură foc îi ieșia,
Șapte țări el ocolia ;
Cînd sbura a opta țară
De ostenit era să moară ;
Corbul se opria,
Se mai odihnia.

'Și pe-o casă croncănia ;
Iar Gruia mi-l auzia
Și din temniță 'ntreba :
„Corbule, ce te-a lovit,
Tu la mine de-ai venit ?
Poate știi că-s de pierit
Și vii ochii să mi-i scoți,
Și vrei fața să mi-o strici ?“
Iar corbul îi răspundea :
—Eu la tine n'am venit
Fața ta ca să ți-o stric,
Ci m'a trimis tată-tău
Să caut pe Gruie-său.
—Corbule, tu fătul meu,
Să-ți ajute Dumnezeu,
De-ai făcut vre-odată bine,
Fă acuma și cu mine,
Că eu dacă oi scăpa,
Cu sînge te-oi adăpa,
Cu carne te-oi sătura ;
Sboară tu 'n cîntălărie,
Adu-mi pană și hîrtie.—
Corbul în grabă sbura,
Și hîrtie-i slobozia,
Gruia 'n mîină o prindea,

Pe genunché-o așeza,
Carte neagră îmi scria,
La mijloc
Pară de foc,
Iar în patru cornurele
Cu jale și lăcrămele.
„Corbule, tu fătul meu,
Să te duci la tatăl meu,
S'ajungi pe l'apus de soare
Și să-i spui că Gruia moare,
Că pe mine 'n prînzul mare
Turcii mă scot la pierzare.“
Atunci corbul îmi sbura
Și din aripi flutura,
Și din gură foc scotea,
Și acasă ajungea,
Pe fereastră se-așeza,
Lui Novac îi povestia
Că scrisoare-i aducea,
Și pe Gruia 'n prînzul mare:
Mi l-or scoate la pierzare.
Iar Novac cînd auzia
De cetit mi se lăsa,
Și se gătia de plecat,
Scotea calul înfrînat,

In mătasă înșeuat
 Și cu ciucuri de argint,
 Cum n'a mai fost pe pământ,
 Și se 'ncinse cu o spată
 De cinci degete de lată,
 Și cu una de sider¹,
 De străbate și prin fier :
 Una-i pentru feciorel,
 Alta-i pentru Novăcel.
 Și Novac încăleca,
 Și la drum o întindea,
 Și ca vîntul alerga,
 Și ca pasărea sbura...
 Iată 'n drum o mănăstire :
 Lui Novac îi vine 'n fire
 Pe călugări a 'ntreba ;
 Dar ei rău se spăimînta
 Și să intre nu-l lăsa,
 Ci așa îi răspundea :
 „Alelei, tu moș Novac,
 Alelei, tu pui de drac,
 Ce mai vrei tu să ne faci?
 Mănăstirea s'o jertfești,

1. Însemnează probabil „oțel magnetizat“, ca și *mis-chiu* (v. pag. 136).

Pe noi să ne prăpădești ?
Iar Novac așa zicea :
„Mănăstirea n'o jertfesc,
Pe voi nu vă prăpădesc ;
Dați-mi port călugăresc,
Că vreau să călătoresc
Încă azi la Țarigrad,
La Țarigrad, la 'mpărat.“
Călugării-l asculta,
Novac hainele schimba,
Lăsînd haine romînești
Și 'mbrăcînd călugărești ;
Dar șerparul l-a luat,
Că-i cu galbeni îndesat
Și cu arme ferecăt :—
„Rămîneți cu Dumnezeu !
Că-mi caut pe Gruia meu.“
În cetate 'n Țarigrad
Cînd Novac că mi-a intrat
De divan a întrebat,
Șapte Turci că au aflat,
Peste Gruia țineau sfat...
— Bună ziua, măi boieri,
Auzii o veste ieri :
Un creștin e de pierit,

Vrea să moară spovedit.

— Ce vrei tu, măi glugă neagră ?

Du-te și-ți cată de treabă !

— Ian tăceți, măi Turcilor,

Că-i data călugărilor

Ca să umble tot prin țară,

Și să nu lase să piară

Un creștin nespovedit :

Poate-i vrednic de ieșit.

— Ba nu-i vrednic de ieșit,

Ci e vrednic de pierit,

Că e viță de Novac,

Și Novac

E mare drac,

In vieață n'a lucrat,

Numai țara a prădat.

— De l-ași scoate, bine-ași face,

Că l-ași învăța la carte,

Și de-o fi cam tinerel,

Vă dau galbeni mulți pe el,

Ca să-l fac un diaconel.

— Ba, că-i hoț de Novăcel.—

Și Novac se mînia,

Din divan se întorcea

Și afară că-mi ieșia,

Pe cal iute 'ncăleca,
La temniță alerga.
Un Turc militel de stat,
Dar al dracului la sfat,
In divan a cuvîntat:
„Turçilor,
Boierilor,
Nu 'nțelegeși voi nimic?
Nu-i călugăr, ci-i voinic;
Hăinele-s călugărești,
Dar vorbele-s novăcești“.
Atunci Turcii se lua,
După Novac alerga;
Dar Novac se apăra
Și 'șerpar mîna-și băga,
Galbeni cu pumnul scotea,
Pe jos îi împrăștia,
Turcii banii lăcomia,
Și la galbeni se-arunca,
Novac la temniț' ajungea
Și calul îi rînceza,
Temnița se despica
Și cu spata de sider
Tăia ușa cea de fier
Și pe Gruia mi-l scotea,

Din gură așa-i grăia :

„Gruțe, Gruie, puiul meu,
Uită-te la tatăl tău !

Prinde 'n mână a mea spată,

De cinci degete de lată,

Și-mi taie la Turculeți,

Că nu-s vrednici de alt preț :

Pe la margini ține-te,

Pe la mijloc lasă-mă !“

Gruia 'nvîrte un picior

Și taie 'n Turci ca 'n bujor ;

Gruia 'nvîrte pe-amîndouă

Și taie o sută nouă.

Novac merge rotocol,

Culcă Turcii tot ocol,

Și lui Gruia îi striga :

„Dă și taie, ca și mine,

Nu cruța, Gruie, pe nime !“

Dup'aceea s'a-apucat

A zdrobi prin Tarigrad —

Că pe Gruia l-a scăpat.

Peste-un ceas și jumătate

Nu avea pe cine bate...

Iar la urmă ce lucra ?

Lăutari el aducea.

Și se da a ospăla,
Cîntec mîndru ridica.
Dela răsărit de soare
Pînă 'n asfințit de soare,
In veci să se pomenească
De cea vișă novîcească,
Că e vișă voinicească.

CLXXXVII

CICOAREA

Pe părău de rouă
Plimbă-mi-se, plimbă,
Tinără mlădișă
Prin rouă, desculță,
Zîna florilor,
• Floarea zorilor,
Rouă adunîndu-și,
Paharul umplîndu-și,
Și ea mi se crede
Că nimeni n'o vede,
Dar o a văzut
Drăguț sfîntul Soare
• Și cum o-a văzut
Mult că i-a plăcut
Și'n grab' a mînat

Doi luceferei,
Peștorii ei.
În cas' de-au intrat
Ea i-a 'ntîmpinat
Și mi i a 'ntrebat :
„Doi luceferei,
Ospețorii mei,
Treceți de odihniți
Și vă, veseliți.”
Dar ei răspundeau,
Din gură-i ziceau :
„N'am vînt¹ s'odihnim,
Să ne veselim,
Ci-am vînt să peșim
Și să logodim :
Vrei pe sfîntul Soare,
Că el e mai mare?”
Ea de-i auzi
Din grai le grăi :
„Ba eu n'oi voi
Soare soțior,
Că-i tot călător,
Ziua peste sale
Și noaptea pe ape”.

---

¹ Venit.

Doi luceferei,
Peșilorii ei:
Se'ntorcînd la Soare,
I-au spus de urmare.
Soarele se-aprinse
De'năcăz și zise:
„Lăsați-mi-o'n pace,
Că mi-o voi preface
În fragedă floare,
Floare de cicoare,
Cu-ochii după Soare.
Cînd oi răsări
Ea s'o'nveseli;
Cînd oi asfinți
Ea s'o ofili;
Cînd oi scăpăta
Ea s'o aduna“.

CLXXXVIII

LIA-CIOCÎRLIA

„Floare iasomie,
Lie, Lie, Eie,
Lie-ciocîrlie,
Ce ți-a venit ție
De cînți pe cîmpie

Singură, puslie ?“

Lia ce-mi zicea ?

— Dar cum n’oi cînta

Și m’oi văicăra ?

Că din munca mea,

Din strădania mea,

Din averea mea,

Rămăsei așa :

N’am pe nimenea.

Că eu m’am căznit

Și m’am sdrăduit,

De anul trecut

Cuibul mi-am făcut

Sub brazdă de plug ;

Plugari au venit,

Ei că n’au știut,

Plugul au pornit,

Cuibu-au răvocit¹,

Brazda l a ’nvălit,

Ouăle-au răcit,

Puii mi-au murit.

Nimeni n’a știut

Cît eu am muncit,

Dar geab’am căznit,

1. Au răvășit, au risipit.

Geaba m'am trudi! :
Pe-aicia pe cîmp
Tot singură, sînt.
— Taci tu, Lia mea,
Nu mai tot-ofta,
Nu te mînia!
Scoal', felișo, scoală,
Că vacile-ți sbiară,
Boșorii mug
Cu capul pe jug,
Iar via s'a copl,
S'a copl. s'a răscopt,
Nu mai e de loc,
Că vin grăngurei
De iau strugurei
Și fuge cu ei,
Și-i păcat de ei,
Și vin păsărele
De iau brobonele
Și zboară cu ele,
Și-i păcat de ele;
Vine una neagră,
Se pune pe-o coardă,
Rupe joarda¹ 'ntreagă,

1. Crenguța.

O pune pe o piatră
Ș'o ciugule toală,
Inima-mi săgeată. —
Frunză ș'o zmicea,
Lia ce-mi zicea ?
— Lasă să-mi mănince,
Că n'am cui mai strînge,
— Lie, Lie, Lie,
Lie-ciocîrlie,
Nu ți-am spus eu ție
Cuibul să ți-î faci
'N margine de drum,
In vîrf de alun,
Ori în mărăcine,
Că-i bine de tine :
Plugari or veni,
Plugul o porni,
Cuibu-or ocoli,
Ouă n'or răci,
Puii n'or muri,
Ci ei ți or trăi
De te-or hărăni,
Cînd i' mbătrîni ?

CLXXXIX

CUCUL ȘI TURTURICA

— Dulce' păsărică,
Albă turturică,
Hai, să ne iubim,
Să ne drăgostim,
Pîn' vara ne chiamă
Și frunza ne'ndeamnă !
Ba, cucule, ba ;
Pentru dumneata .
N'ași mai zice ba ;
Dar zic ba și ba
Pentru maică-ia,
Că-i bănuiloare
Și-i fermecăloare ;
Că de ne-om iubi,
Ea ne-o bănuie ;
De ne om săruța .
Ea ne-o fermeca.

— Dulce păsărică,
Albă turturică,
Nu-mi lîi dușmănică,
Hai, să ne iubim,

Să ne drăgoslim,
 Pîn' vara ne chiamă
 Și frunza ne'ndeamnă.
 La lună, la soare,
 La huci¹, la răcoare !
 —Ba, cucule, ba ;
 Pentru dumneata
 N'ași mai zice ba,
 Dar zic ba și ba
 Pentru maică-ta,
 Că-i bănuitoare
 Și-i fermecătoare ;
 De ne-om sărula,
 Ea ne-o fermeca,
 Și de ne-om iubi,
 Ea ne-o bănui.

—Dulce păsărică,
 Albă turturică,
 Nu-mi fii dușmănică,
 Hai, să ne iubim,
 Să ne drăgoslim,
 Pîn' vara ne chiamă
 Și frunza ne'ndeamnă !

1. Pădure mică și deasă.

— Ba, cucule, ba ;
Pentru dumneata
N'ași mai zice ba ;
Dar zic ba și ba
Pentru maică-ta.

Mai b'ne m'oi face
Azimioară'n vatră
Și'n spuză uscată,
Cu lacrimi udată,
De toți lepădată.

— Dulce păsărică,
Albă turturică,
Dar și eu m'oi face
Un mic vătrărel
Și'n foc m'oi băga
Și te oi căuta
Și mi-i săruta,
Dacă nu de milă,
Cel puțin de silă

— Dulce păsărică,
Albă turturică,
Nu mi fii dușmănică,
Hai, să ne iubim,
Să ne drăgostim,

Pin' vara ne chiamă
Și frunza ne'ndeamnă!
—Ba, cucule, ba;
Pentru dumneata
N'ași mai zice ba,
Dar zic ba și ba
Pentru maică-ta,
Că maică-ta-i rea
Și decît cu ea
Mai bine m'oi face
Trestioară'n ba'tă,
Subțire și 'nallă.
—Dulce păsărică,
Albă turturică,
Dar și eu m'oi face
Un mic ciobănaș,
Diî fluier doinaș,
Ș'oi căta prin ballă
Trestioară 'nallă,
Și cînd te oi vedea
Pe loc te-oi tăia
Și'n tine-oi cînta
Și te-oi săruta,
De min' nu-i scăpa.

— Dulce păsărică,
Albă turturică,
Hai, să ne iubim,
Să ne drăgoslim !
— Ba, cucule, ba ;
Mai bine m'oi face
O mic' iconiță
'N cea bisericuță.
— Dulce păsărică,
Albă turturică,
Dar și eu m'oi face
Un mic dăscălaș,
La ăst sfînt sălaș,
Ș'oi duce plocoane
Tot pe la icoane,
Și cînd te-oi zări
Așa ți-oi grăi :
„Mică iconică,
Fă-te-o păsărică,
Hai, să ne iubim,
Să ne drăgoslim,
Pîn' vara ne chiamă
Și frunza ne'ndeamnă,
La lună, la soare,

În frunzi, la răcoare,
 La stele, la lună,
 În veac dimpreună!

CXC

FATA ȘI CUCUL

Foaie izmă creață,
 Joi de dimineață,
 Pe rouă, pe ceață
 Și pe negureață,
 Măre, mi-a plecat
 Și s'a depărtat.
 Departe de sat,
 Trei surori
 La flori,
 Să se 'nflorărească,
 Să se 'mpodobească,
 Ca să 'nveselească.
 Foaie de năut,
 Dumnezeu n'a vrut
 Ș'a dat ploaie 'n vînt,
 De le-a despărțit.
 Și le-a risipit:
 Fata a mai mare

Luă pe drum la vale —
Nici un habar n'are ;
A mai mijlocie
Apucă prin vie —
Nici nu se mai știe ;
A mai militea
Luă pe-o potecea
Și fu vai de ea.
Ea se depărta,
Mult se 'nstreina,
Pe unde mergea,
Și se jeluia
Că nu-mi auzia
Nici cocoș cîntînd,
Nici topor lăind,
Nici vile mugind,
Nici cîne lătrînd,
Nici tobă bătînd,
Nici popă tocînd,
Nici cucul cîntînd.
Ea se jeluia,
Mult mi se 'ntrista
Și cum mai mergea
Ea că-mi auzia,
Ea că mi-și vedea

Un cuc ce cînta
Și jălea-și spunea.
Și cum ea plîngea
Ș'amîndoi mergea —
Cuc pe sus cîntînd,
Ea pe jos plîngînd —
Ea că-mi începea,
De cuc se ruga
Și mult se plîngea
Și se jeluia,
Din gură-i zicea :
„Cuculețule,
Mitilulule,
Mititel de trup,
Spornic la cuvînt,
Scoate-mă la țară,
Ea frați, la surori,
La grădini cu flori ;
Scoate-mă la țară,
Să-ți fiu verișoară“.
Cucu-mi auzia,
Dar nu se opria
Și fetei-i spunea,
Din gură-i zicea :
„Fată, fetișoară,

Nu te scot la țară,
La frați, la surori,
La grădini cu flori;
Nu te scot la țară
Să-mi fii verișoară,
Că am verișori
Cît e vara flori
Și stele pe cer".
Ea iar se pornia
Și se jeluia,
Iar cucul cînta.
Și cum mai mergea —
Cuc pe sus cîntînd,
Ea pe jos plîngînd —
Ea iar începea,
De cuc se ruga
Și se jeluia,
Din gură-i zicea :
„Cuculețule,
Mititelule,
Mititel de trap,
Cu cuvîntul scump,
Scoate-mă la țară,
La frați, la surori,
La grădini cu flori,

Scoate-mă la țară,
Să-ți fiu surioară".
Cucul auzia,
Dar nu se opria
Și fetei-i zicea :
„Fată, felișoară,
Nu te scot la țară,
Să-mi fii surioară,
Că am suriori
Și am frățiori
Cît e vara flori
Și stele pe cer".
Ea cum mi-auzia
iar mi se ponia,
Mult mi se plîngea
Că oricît mergea
Și cît asculta
Nimic n'auzia,
Doar cucul cînta.
Și cum mai mergea —
Cuc pe sus cîntînd,
Ea pe jos plîngînd —,
Ea iar începea,
De cuc se ruga
Și se jeluia,

Din gură-i zicea :
„Cuculețule,
Militelule,
Militel de trup,
Cu cuvîntul scump,
Scoate-mă la țară,
La frați, la surori,
La grădini cu flori;
Scoate-mă la țară,
Să-ți fiu soțioară“.

Foaie ș'o lălea,
Cum mi-o auzia
Cucul mi se-opria,
Pe loc se-așeza,
Glasu-și îmblînzia,
Și fele-i zicea :
„Fătă, felișoară,
Pune-te pe pană,
Să te scot la țară,
La frați, la surori,
La grădini cu flori ;
Pune-te pe pană,
Să te scot la țară,
Să-mi fii soțioară“.

CXCI

FATA RĂPITĂ

Cine aleargă, cine,
Pe cel cîmp cu flori,
Ziua pînă'n zori
Pe margini de țară,
Prin neguri de vară?
Cine-aleargă, cine,
Cîmpii mari, bătrîni,
Din gură 'ntrebînd
Din ochi rourînd?
E fecior din sat,
'Nalt și sprîncenat,
Și a pierdut mîndra.
Cum o căuta,
Dînsul întreba,
Din grai cuvînta :
„Negură de vară,
Margine de țară,
Ce v'ași întreba ?
N'ași văzut mîndra ?“
Marginea de țară,
Negura de vară
Sta și se gîndia

Ș'apoi răspundea :
„Poate o-am văzut,
Dar cum a trecut,
Nu o-am cunoscut“.
Feciorul din sat,
'Nalt și sprîncenat,
Din grai a 'ntrebat :
„Negură de vară,
Margine de țară,
Ce v'ași întreba ?
N'ați văzut mîndra ?
Că ea-i cunoscută
Măcar din r'o suță :
De 'naltă-i înaltă
Ca trestia 'n ballă,
Subțire-i subțire,
Ca mlădița 'n vie ;
Sprîncenele ei
Trase cu condei ;
Ochișorii ei
Doi luceferei,
Luceferi de noapte,
Două mure coapte,
Coapte la răcoare,
Neajunse de soare,

Coapte la pământ,
 Neajunse de vînt ;
 Obrăjiorii ei
 Doi trandafirei,
 Două flori în floare, —
 Albe roșioare.
 Și drăguța mea
 Teată-i vîzdogea,
 Și cînd rîde ea
 Tot te-aprinzi ca para,
 Ca soarele vară.
 Deci v'ași întreba :
 N'ați văzut mindra ?
 Negura de vară,
 Marginea de țară,
 Cum îl auzia
 Din gură-i zicea,
 Astfel răspundea :
 „Dacă-i chiar așa,
 Zău, noi o-am văzut.
 Și o-am cunoscut,
 Că ea a trecut
 Cîmpul cu bulbucii !

* O plantă, i se mai zice „calcea calului“ (*caltha
 palustris*).

CÂNTECE BĂTRINEȘTI

Și codrul cu hucji,
Și mergea, mergea
Trei feciori cu ea
La izvoare reci,
Trei feciori de Greci,
Mijlocul stringînd,
Buze sărutînd,
Inele schimbînd“.

CXCII

ALIMON

Alimon,
Fecior de domn,
El de tînăr s'a 'nsurat,
Mîndră fată și-a luat
Chiar din Țara-romînească,
Cînd era să-l cătănească.
Nunta cum s'a isprăvit
Iată că l-au cătănit
Și din grai el a grăit :
„Maică, măiculița mea,
De nevastă mi nu uita.
Dă-i, maică, colac cu miere.

Doar dela noi n'o mai mere¹ ;
Dă-i colac cu lapte dulce,
Doar dela noi nu s'o duce".
Alimon cum a plecat,
Lăsînd nevasta în sat,
El abia s'a depărtat
Şi maica o a luat
Şi'n temniţă o a băgat
Şi de mîncare i-a dat
Din ciubărul porcului,
Cum se cade robului.
Nevasta din grai grăia,
La Dumnezeu se ruga:
„Bate, vînte, papura,
Să se întoarcă tabăra,
Doar o veni şi badea".
Dumnezeu a ascultat-o
Şi tabăra a înturnat-o.
Alimon cum a venit,
El din gură a grăit:
— Maică, măicuţiţa mea,
Unde mi este nevasta?
— Cum pe uşe ai ieşit
Şi nevasta ţi-a murit.—

1. N'o mai merge.

Alimon atunci zicea :

— Maică, măicuța mea,
Vin' arată-mi mormîntul,
Să-mi mai stîmpăr sufletul.

— Alimoane, fătul meu,
A plouat ploaia mereu,
A plouat ploaia cu vînt,
A dus semnul de mormînt.

— Vin' arată-mi țărîna,
Ca să-mi stîmpăr inima.

— Alimoane, fătul meu,
A plouat ploaia mereu,
A plouat tot îndesat,
Țărîna s'a așezat.

— Dar în temnița din vale
Cine cînt' așa cu jale ?

— Cînt' un pui-de cioară neagră.

— Ba i nevasta mea cea dragă. —

Temnița a descuiat-o,
Și nevasta, și-a luat-o,
Pe maică-sa a legat-o

De cozile cailor,
Pedeapsa îlharilor,
Ca să vadă soacrele

Cum se lîn înurorile.

CXCII

PETREA VOINICUL

Strigă Petrea dela junci,
 Dela junci de printre lunci,
 Nime 'n lume nu-l aude,
 Numai dragă maică-sa
 Din poarta vecină sa
 Și din gură cuvînta :
 -- Petre, Petre, fătul meu,
 Sau merindea ti-ai gătat,
 Sau te-a lovit dor de sat,
 Sau opincile ti-ai rupt,
 Sau juncii ti i-ai pierdut ?
 — Nici merindea n'am gătat.
 Nici m'a lovit dor de sat,
 D'am fost tare ostenit,
 M'am culcat ș'am adormit,
 Și la mine a venit
 Șarpe laur
 Bălaur,
 Jumătate m'a mincal,
 Jumătate nu mă poate,
 De curele 'nșintelate !

Bătute cu tinte.

De cuțite ascuțite,
De furcuțe 'ntrargintite.
Maică, bagă mîna 'n sîn
Să mă cureți de venin.
— Mîna 'n sîn nu oi băga :
Fără mîna nu pot fi,
Fără tine pot trăi.

Strigă Petrea dela junci,
Dela junci de printre lunci,
Nime 'n lume nu-l aude,
Numai dragă soru-sa
Din pragul vecină-sa
Și din gură cuvînta :
— Petre, Petre, frate dulce,
Ori merindea ți-ai gătat,
Ori te-a lovit dor de sat,
Ori opincile ți-ai rupt,
Ori juncii ți i-ai pierdut ?
— Nici merindea n'am gătat,
Nici m'a lovit dor de sat,
Nici opincile mi-am rupt,
Nici juncii nu i-am pierdut,
D'am fost foarte oslenil,

Furcuțe.

M'am culcat ș'am adormit,
Și la mine a venit
Sarpe laur,
Bălaur,
Jumătate m'a mîncat,
Iumătate nu mă poate,
De curele 'nșintelate,
De cușite ascușite
De furcușe 'ntrargînlite.
Soră, bagă-ți mîna 'n sîn
Să mă cureși de venin.
— Mîna 'n sîn nu oi băga :
Fără mîna nu pot fi,
Fără tine pot trăi.

Strigă Petrea dela junci,
Dela junci de printre lunci,
Nime 'n lume nu-l aude,
Numai draga drăgușă
Din căsușă mamă sa
Și din gură cuvînta :
— Petre, Petre, dragul meu,
Ori merindea ți-ai gătat,
Ori te-a lovit dor de sat,
Ori opincile ți-ai rupt,

- Ori juncii ți i-ai pierdut ?
— Nici merindea n'am gătat,
Nici m'a lovit dor de sat,
Nici opincile mi-am rupt,
Nici juncii nu i am pierdut,
D'am fost foarte ostenit,
M'am culcat ș'am adormit
Și la mine a venit
Șarpe laur
Bălaur,
Jumătate m'a mîncat,
Jumătate nu mă poate,
De curele 'ntînelate,
De furcuțe 'nrarginlite,
De cuțite ascuțite.
Mîndră, bagă-ți mîna 'n sîn
Să mă cureși de venin.
— Mîna 'n sîn eu oi băga :
Fără mîna pot trăi,
Fără tine nu pot fi.

UNIVERSITATEA OVIDIUS
BIBLIOTECA CENTRALĂ
Nr. Inv. 388195

NOTE

și

INDREPTĂRI

I : Bihor — Manuscrisele l. Pop Reteganul (Biblioteca Academiei române ; n-rele 4524-4544).

II : Transilvania — S. Mîndrescu, *Literatură și obiceiuri populare*, București, 1892 ; 13.

III : Transilvania — Dintr'o colecție inedită.

IV : Muntenia — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, București, 1913 ; 177.

V : Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături din Ardeal*, București, 1885 ; 90.

VI : Transilvania — I. Pop, Reteganul, *Trandafiri și vioarele*, Gherla, 1886 ; 50.

VII : Transilvania — Ov. Densusianu, *Graiul din Țara Hațegului*, București, 1915 ; 194.

VIII : Bănat — E. Hodoș, *Poesii populare din Bănat*, I, Caransebes, 1892 ; 3.

IX : Transilvania — *Tribuna poporului*, Arad, 1901, 31 mart.

X : Moldova — E. Sevastos, *Cîntece moldovenești*, Iași, 1883 ; 113.

XI : Transilvania — *Convorbiri literare*, XXIII, 1094.

- XII: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 92.
- XIII: Transilvania — *Tribuna poporului*, 1897, 18 octombrie.
- XIV: Muntenia — *Revista Ion Creangă*, VIII, 292.
- XV: Bănat — E. Picot, *Documents pour servir à l'étude des dialectes roumains*; Paris; 63.
- XVI: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 87.
- XVII: Moldova — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, 234.
- XVIII: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 222.
- XIX: Transilvania — *Columna lui Traian*, 1870, 4 iunie.
- XX: Transilvania — *Tribuna poporului*, 1902, 25 mai.
- XXI: Sălaj — *Gazeta Transilvaniei*, 1887, 20 ianuar.
- XXII: Transilvania — *Columna lui Traian*, 1870, 2 april.
- XXIII: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 38.
- XXIV: Transilvania — Ov. Densusianu, *Graiul din Țara Hațegului*, 193.
- XXV: Transilvania — *Familia*, XXIII, 307.
- XXVI: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 40.
- XXVII: Bucovina — S. Fl. Marian, *Hore și chiuituri din Bucovina*, București, 1910; 31.
- XXVIII: Transilvania — *Țara Oitului*, 1907, 8 februar.
- XXIX: Transilvania — *Tribuna poporului*, 1897, 5 iulie.
- XXX: Bihor — *Ibid.*, 1899, 13 mart.
- XXXI: Moldova — E. Sevatos, *Cîntece moldovenești*, 102.

XXXII : Transilvania — I. Pop Reteganul, *Chiuituri*, Gherla, 1891 ; 9.

XXXIII : Transilvania — *Tribuna poporului*, 1897, 22 mart.

XXXIV : Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.

XXXV : Transilvania — *Ibid.*

XXXVI : Bănat — E. Picot, *Documents pour servir à l'étude des dial roum.*, 44.

XXXVII : Bucovina — S. Fl. Marian, *Hore și chiuituri*, 144.

XXXVIII : Transilvania — I. Pop Reteganul, *Chiuituri*, 110.

XXXIX : Transilvania — *Albina*, Viena-Budapesta. 1868, 22 septevre.

XL : Transilvania — *Famllia*, V, 499.

XLI : Crișana — *Tribuna poporului*, 1903. 2 august.

XLII : Transilvania — *Tribuna*, Sibiu, 1884. 31 octombrev

XLIII : Transilvania — *Familia*, XXI, 403.

XLIV. Transilvania — *Arhiva Soc. științ. și lit.*, Iași, X, 163.

XLV : Transilvania — *Familia*, XXIV, 523.

XLVI : Transilvania — *Tribuna poporului*, 1898, 18 april.

XLVII : Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.

XLVIII : Transilvania — *Familia*, VII, 279.

XLIX : Moldova — M. Canianu, *Poesii populare*, Iași, 1888; 136.

L : Transilvania — *Transilvania*, XXI, 60.

LI : Transilvania — V. Păcală, *Monografia satului Bășinari*, Sibiu, 1915; 232.

- LII: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 134.
- LIII: Moldova — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, 112.
- LIV: Transilvania — I. Pop. Reteganul, *Chiuituri*, 46.
- LV: Transilvania — S. Mindrescu, *Literatură și obiceiuri poporane*, 41.
- LVI: Transilvania — *Tribuna poporului*, 1901, 31 mart.
- LVII: Transilvania — *Convorbiri literare*, XXIV, 93.
- LVIII: Bănat — G. Weigand, *Jahresb. des rum. Inst.*, III, 257.
- LIX: Transilvania — *Convorbiri literare*, XXIII, 810.
- LX: Transilvania — *Tribuna poporului*, 1897, 10 mai.
- LXI: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.
- LXII: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 176.
- LXIII: Bihor — P. Hetcou, *Poesia populară din Bihor*. Beiuș, 1912; 73.
- LXIV: Bănat — E. Hodoș, *Poesii pop. din Bănat*. I, 124.
- LXV: Transilvania — *Gazeta Transilvaniei*, 1891, 24 februar.
- LXVI: Transilvania — *Familia*, XXIII, 394.
- LXVII: Transilvania — *Ibid.*, XXII, 251.
- LXVIII: Transilvania — *Tribuna poporului*, 1901, 25 mai.
- LXIX: Moldova — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, 252.
- LXX: Transilvania — *Familia*, XXXII, 381.
- LXXI: Transilvania — *Ibid.*, XVIII, 602.
- LXXII: Moldova — *Contemporanul*, V, 530.
- LXXIII: Transilvania — *Tribuna poporului*, 1897, 5 iulie.
- LXXIV: Transilvania — I. Pop Reteganul, *Chiuituri*, 119.

- LXXV: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 14.
- LXXVI: Bănat — *Gazeta poporului*, Timișoara, 1886, 24 ianuar.
- LXXVII: Basarabia — G. Madan, *Suspine. poesii pop. din Basarabia* (in „Bibl. p. toți”), 55.
- LXXVIII: Transilvania — *Familia*, XLI, 104.
- LXXIX: Transilvania — I. Pop Reteganul, *Chiuțuri*, 13.
- LXXX: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 195.
- LXXXI: Maramureș — A. Țiplea, *Poesii populare din Maramureș*, București, 1906; 37.
- LXXXII: Transilvania — *Gazeta Transilvaniei*, 1888, 29 Iunie.
- LXXXIII: Bihor — *Gazeta poporului*, Timișoara, 1889, 26 mart.
- LXXXIV: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.
- LXXXV: Transilvania — S. Mindrescu, *Literatură și obiceiuri pop.*, 24.
- LXXXVI: Transilvania — *Familia*, XX, 323.
- LXXXVII: Bihor — P. Hetcou, *Poesia pop. din Bihor*, 87.
- LXXXVIII: Crișana — *Gazeta poporului*, Timișoara, 1889, 16 iulie.
- LXXXIX: Bănat — *Familia*, XXI, 479.
- XC: Transilvania — *Gazeta Transilvaniei*, 1888, 29 Iunie.
- XCI: Muntenia — *Revista Ion Creangă*, VII, 213.
- XCII: Transilvania — *Familia*, XXIX, 139.
- XCIII: Transilvania — *Șezdloarea*, X, 50.

XCIV : Basarabia — *Revista Ion Creangă*, III, 19.

XCV : Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.

XCVI : Muntenia — *Revista critică-literară*, I, 471.

XCVII : Transilvania — I. Bibicescu *Poesii populare din Transilvania*, București, 1893; 109.

XCVIII : Bucovina — E. Niculiță-Voronca, *Datinele și credințele poporului român*, Cernăuți, 1903; II, 465.

XCIX : Transilvania — Dintr'o colecție inedită.

C : Transilvania — *Tribuna*, Sibiu, 1892, 1 februar.

CI : Transilvania — *Tribuna poporului*, 1897, 5 iulie.

CII : Sălaj — Mss. I. Pop Reteganul.

CIII : Bihor — *Familia*, XXVIII, 415.

CIV : Transilvania — *Foișoara*, Sibiu, 1886, 1 ianuar.

CV : Transilvania — *Convorbiri literare*, XV, 231.

CVI — M. Eminescu, *Literatură populară*, București, 1902; 45.

CVII : Transilvania — *Foișoara*, Sibiu, 1886, 15 mart.

CVIII : Crișana — *Traian*, 1869, 27 april.

CIX. Basarabia — G. Madan, *Suspine, poesii pop. din Basarabia*, 67.

CX : Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 212.

CXI : Transilvania — Ov. Densusianu, *Graiul din Țara Hațegului*, 204.

CXII : Transilvania — *Ibid.*, 212.

CXIII : Transilvania — *Ibid.*, 212.

CXIV : Transilvania — *Convorbiri literare*, XV, 196.

CXV : Transilvania — *Ibid.*, 226.

CXVI : Muntenia — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, 288.

CXVII: Transilvania — *Familia*, XXIV, 379.

CXVIII: Bănat — *Ibid.*, XXIX, 511.

CXIX: Bihor — P. Hetcou, *Poesia pop. din Bihor*, 80.

CXX: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 212.

CXXI: Muntenia — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, 265.

CXXII: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.

CXXIII: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 291.

CXXIV: Transilvania — *Convorbiri literare*, XXII, 532.

CXXV: Transilvania — *Ibid.*, XXIV, 621.

CXXVI: Maramureș — *Ibid.*, IV, 268.

CXXVII: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 297.

CXXVIII: Transilvania — *Convorbiri literare*, XV, 226.

CXXIX: Transilvania — *Ibid.*, XV, 228.

CXXX: Maramureș — Dintr'o colecție inedită a D-lui T. Papahagi.

CXXXI: Transilvania — V. Onișor, *Doine și strigături din Ardeal, Iași*, (în „Col. Șaraga”); 112.

X CXXXII: Dobrogea — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, 298.

CXXXIII: Crișana — *Tribuna poporului*, 1901, 15 decembrie.

CXXXIV: Bucovina — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, 313.

CXXXV: Transilvania — *Tribuna poporului*, 1897, 2 februar.

CXXXVI: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 357.

CXXXVII: Bănat — *Tribuna poporului*, 1901, 24 februar.

- CXXXVIII: Maramureș — *Convorbiri literare*, IV, 31.
- CXXXIX: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.
- CXL: Transilvania — I. Pop Reteganul, *Chiuituri*, 11.
- CXLI: Maramureș — *Convorbiri literare*, IV, 268.
- CXLII: Bihor — *Tribuna poporului*, 1897, 9 august.
- CXLIII: Transilvania — I. A. Candrea, Ov. Densusianu, T. Speranția, *Graiul nostru*, II, 98.
- CXLIV: Transilvania — *Șezătoarea*, XIV, 147.
- CXLV: Transilvania — *Convorbiri literare*, XXIV, 716.
- CXLVI: Transilvania — *Ibid.*, V, 358.
- CXLVII — P. Ciorogariu, *Cîntece din popor*, București, 1909, („Bibl. Socec“); 111.
- CXLVIII: Transilvania — I. Pop Reteganul, *Chiuituri*, 106.
- CXLIX: Transilvania — *Convorbiri literare*, V, 359.
- CL: Transilvania — *Ibid.*, XXIV, 910.
- CLI: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.
- CLII: Transilvania — *Ibid.*
- CLIII: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 375.
- CLIV: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.
- CLV: Transilvania — *Ibid.*
- CLVI: Transilvania — *Ibid.*
- CLVII: Transilvania — *Ibid.*
- CLVIII: Transilvania — V. Păcală, *Monografia satului Râșinari*, 221.
- CLIX: Transilvania — *Gazeta Transilvaniei*, 1891, 17 noembrie.
- CLX: Crișana — *Traian*, 1869, 9 mai.
- CLXI: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.

CLXII: Transilvania — Ov. Densușianu, *Graiul din Țara Hafeșului*, 204.

CLXIII: Bihor — Mss. I. Pop Reteganul.

CLXIV: Crișana — *Gazeta poporului*, Timișoara, 1892, 1 mart.

CLXV: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.

CLXVI: Transilvania — Iarnik-Birseanu, *Doine și strigături*, 425.

CLXVII: Transilvania — *Convorbiri literare*, XXIV, 714.

CLXVIII: Transilvania — Mss. I. Pop Reteganul.

CLXIX: Transilvania — *Țara Oltului*, 1908, 26 septembrie.

CLXX: Transilvania — *Convorbiri literare*, XV, 338.

CLXXI: Bănat — *Tribuna*, Sâbiu, 1890, 1 noiembrie.

CLXXII: Bucovina — S. Fl. Marian, *Satire populare române*, București, 1893; 75.

CLXXIII: Bucovina — *Ibid.*, 46.

CLXXIV: Transilvania — S. Fl. Marian, *Immormintarea la Români*, București, 1892; 497.

CLXXV: Transilvania — *Ibid.*, 572.

CLXXVI: Bănat — *Familia*, XXVI; 546.

CLXXVII: Transilvania — *Gazeta Transilvaniei*, 1890, 28 Ianuar.

CLXXVIII: Bănat — *Familia*, XL, 578.

CLXXIX: Muntenia — *Foaia Societății „Românismul”*, I, 162.

CLXXX: Transilvania — A. Viciu, *Colinde din Ardeal*, București, 1914; 62.

CLXXXI: Transilvania — Dintr'o culegere inedită.

CLXXXII: Muntenia — *Vieoșa nouă*, VI, 231.

CLXXXIII: Moldova — T. Pamfile, *Cîntece de țară*, 19.

CLXXXIV : Muntenia — *Revista critică-literară*, V, 23.

CLXXXV : Muntenia — Răspunsuri la Chestionarul lui N. Densusianu (Ms. Bibl. Acad. rom. n-rul 4547, pag. 238).

CLXXXVI : Bănat — E. Hodoș, *Poesii populare din Bănat*, II, Sibiu, 1906; 111.

CLXXXVII : Transilvania — G. Dem. Teodorescu, *Poesii populare*, 459.

CLXXXVIII : Muntenia — *Revista Ion Creangă*, II, 262.

CLXXXIX : Moldova — *Ibid.*, III, 72.

CXC : Muntenia — *Convorbiri literare*, XXX¹, 476.

CXCI : Crișana — Mss. I. Pop Reteganul.

CXCII : Transilvania — *Columna lui Traian*, 1870, 23 iunie.

CXCIII : Transilvania — *Gazeta Transilvaniei*, 1883, 13 august.

Pag. 27, rîndul 13, să se cetească : fiu 'ntunecat.

Pag. 32, rîndul 2, să se cetească : dela Dumnezeu.

Pag. 78, rîndul 2 de jos, să se cetească : feciori.

Pag. 135, rîndul 9, semnul de întrebare se trece la versul următor, după : Sfranciogului.

Pag. 143, rîndul 4 de jos, să se cetească : rugă.

CUPRINSUL

PREFAȚĂ	VIII
DOINE . . .	I
Dorul . . .	5
Dragostea . . .	10
Instreinarea.	35
Soarta, amărăciunile vieții ș. a. .	47
Codrul și viața haiducească .	53
Ostășești.	59
STRIGĂTURI ȘI SATIRE. .	63
BOCETE.	81
COLINDE	95
CÎNTECE BĂTRÎNEȘTI.	105
Miorița	107
Ciobănașul.	109
Meșterul Manole	110
Iovan Iorgovan.	131
Marcu Viteazul și Crivățul.	140
Gruia în Țarigrad	144
Cicoarea	161

Lia-ciocirlia	163
Cucul și turturica	167
Fata și cucul	172
Fata răpită	178
Alimon	181
Petrea Voinioul	184
NOTE ȘI ÎNDREPTĂRI	189

TIPOGRAFIA „LUPTA”
N. STROILA
Calea Victoriei 113
BUCUREȘTI